

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, május 9-én.

128. szám.

Két fogalmazvány.

Ma volt az Akadémia nagygyűlése, közérdekű esemény ez, mely az idén is két szenzációs fogalmazvánnyal gyarapította az írásművek légkörét. Az egyik fogalmazvány a báró Eötvös Loránd elnöki megnyitója, a másik meg a főtáitkári jelentés. Az előbbi bevezetésül kiemeli, hogy minden változik, csak a hit marad meg, mely tagadhatatlan igazság a Hegel dialektikája, Schelling, Spenczer, Herbert és a régi görög bölcsök óta korántsem újság többé; az utóbbi ismét bevezetésül a közoktatásügyi minisztert idézi, uoha régi igaz és kétségtelen szokásuk az akadémiai főtáitkároknak bevezetésül Aristotelest idézni vagy Plátót. E két érdekes fogalmazvány szokatlan rövidséggel lepi meg az olvasót, ámbar bizonyosan ellenkező véleményen vannak azok, akik a felolvasásnál jelen voltak.

Rövid bizony a kettő. Az elnök ugyanis az Akadémia elmúlt esztendejéről csak két eseményt tud kiemelni; az egyik az, hogy érdemes tudósunk: Brassai Sámuel elhunyt, a másik az, hogy az első magyar lexicon megszületett. Szorosan véve, az Akadémia működésének keretén kívül esik mind a kettő, különösen az utóbbi dolgot diplomatikusabb is lett volna elhallgatni. De az elnök ép ez utóbbi eseményből azt a következtetést vonja le, hogy az Akadémia régebbi feladatait lassankint kisajátítják mások, tulajdonképpen hát örülnie kell az Akadémiának; ime, lexicon csinál a Pallas, Köllert kiadja a Természettudományi Társulat, Rousseau-t a Franklin, Comte-ot, Hegelt senki; egy európai rangú folyóiratot szintén valami kétségbeesett magánvállalkozó fog talán megindítani legközelebb. Az Akadémiának tehát vigan folyik a dolga. Most már — ugymond örömmel az elnök — napról-napra tudományosabb lesz az Akadémia!! Mély humor van az aranyos kedélyű Eötvös Lorándnak e mondatában.

Az Akadémia ismeretterjesztő feladatait lassankint elvégzik mások, az Akadémia tehát — úgy, gondolja az elnök — ezentul tudományosabb fog lenni, mert mindinkább láthatatlan lesz a munkája s így egyre nagyobb lesz a tudománya. Koloszszerű igazán. Az encyclopädisták ime mégis szédelgők voltak, nem tudósok, mert az ő munkájuk látható volt és még máig is látszik. Az igazi tudomány nem világít — kiált föl a sorok közt — Eötvös Loránd.

Szily Kálmán, a főtáitkári, más utakon halad. Ő az Akadémiának bizonyos publicus czélt mégis engedélyez. Határozottan ő a liberálisabb. Jelentésének bevezető részében ugyanis örömmel utal a közoktatásügyi miniszternek arra az intésére, hogy nézzék, az Akadémie Française egyedüli feladata a francia nyelv szótárának folytonos tökéletesítése; Szily Kálmán tehát mégis hisz valami publicus feladatban, ámbar a miniszter elfelejtette megírni, hogy a francia Akadémiát is azért nem veszi komolyan senki sem, mert nem keres egyéb feladatot ennél az „egyedüli”-nél. Mindazonáltal szép, hogy végül

egy aktív államférfiu segítségével sikerül megelni az Akadémia fejlődésének valamiféle útját. Az ut szelén nyílik ugyan még egy szerény kis virág: az idegen szók helyes írásának kérdése, de azt már minnek tépné le az Akadémia?! Hadd tombolja ki magát a furor phoneticus — mondja a főtáitkári, Szily Kálmán.

A két érdekes fogalmazvány, ime látjuk, elég anyagot ad a kritikanak. Kár, hogy az akadémiai pályázatokról nem emlékezik meg és nem mondja el, hogy a ki nem adott Marczibányi-díjat nem adták ki még Simon Józsefnek sem, a losonci professzornak, aki megírta a Kant utáni metafizikák bírálatát, a legnagyobb, legfáradtságosabb és legeredetibb filozófiai munkát magyar nyelven?! A két fogalmazvány tagadhatatlanul hiányos ebben az egy tekintetben. Mert imitt-amott még ma is akadnak bukkott pályaművek, amelyeknek sorsa és foglaltja érdekesebb a nyerteseknél.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtti tíz órákor ülése van.

A külügyi expozé. Bécsből telegrafálják nekünk: Gróf Goluchowski külügyminiszter expozéját az osztrák delegáció bizottsági ülésében már csütörtökön elő fogja terjeszteni. Itt azt hiszik, hogy a delegáció tárgyalásai simán fognak lefolyni és 28-án már véget érnek.

Az országgyűlési szabadelvű pártbáró Podmaniczky Frigyes elnöklése alatt tartott mai értekezleten tárgyalás alá vette a gazdasági és ipari hitelszövetkezeti törvényjavaslatot, melyet Neumann Ármán előadó ajánlott elfogadásra. — Mezei Mór kifejtve aggályait különösen a javaslat 23-ik szakaszával szemben, engedélyt kért arra, hogy ezeket az aggályokat a Házban is előadhassa. — Erdély Sándor igazságügyminiszter tüzetes érveléssel mutatja ki, hogy a javaslat 23-ik szakasza nem fogja előidézni azokat a hátrányokat, amelyekről előtte szóló fél, hanem ellenkezőleg jótékony hatással lesz a közgazdasági viszonyokra. — Pulszky Ágost előadja azokat az okokat, melyeknél fogva a pénzügyi bizottság szükségesnek találta a 23-ik szakasz fentartását. — Hegedűs Sándor a kérdéses szakaszt mellőzendőnek véli, főleg arra való tekintettel, hogy a szövetkezetek nem elégíthetik ki tagjaiknak teljes hitelszükségletét. — Gróf Tisza István a 23-ik szakasz ellen a legsúlyosabb érveket épen azokban találja, a miket a szakasz védelmére hoztak fel. — Kammerer Ernő azt tartja, hogy a 23-ik szakasz nélkül igen nehéz lenne a küzdelem azok ellen, akik eddig a kis embereket kizsákmányolták. — Az értekezlet ezek után a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta és a részletes tárgyalását a holnap esti fél hét órákor tartandó értekezletre tűzte ki.

A nemzeti párt értekezlete. A nemzeti párt ma este folytatta Horánszky Nándor elnöklése alatt a hitelszövetkezeti törvényjavaslat tárgyalását. Az értekezlet a törvényjavaslat általánosságban elfogadta, elhatározta azonban, hogy a részletes tárgyalás alkalmával többrendbeli lényeges módosítást fog benyújtani.

KÜLFÖLD.

Dipauli báró — megbizhatatlan. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Cseh forrásból azt a hírt kapjuk, hogy a jelenlegi ausztriai kabinet megalakításánál földmivelésügyi miniszternek eredetileg báró Dipauli volt kiszemelve, de azután törölték nevét, utalva arra, hogy cselszövényével ő ugrasztotta szét a koalíciót és a választási reform-albizottságot s ennél fogva megbizhatatlan.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

Ma végre a „New-York Herald” Párisban megjelenő kiadása részletes tudósítást közöl a manillai kikötőben lefolyt rettenetes tengeri csatáról, a melynek eredménye tudvalevőleg az volt, hogy a spanyol flotta egy része teljesen megsemmisült és a spanyolok ezer-néi több embert veszítettek. A manillai ügy mindazonáltal még nincs elintézve, mert az amerikai hajóraj a parti ütegekkel és a spanyol helyőrséggel szemben nem képes elegendő számu haderőt a partra szállítani. A spanyol minisztertanács mai ülésében elhatározta, hogy a rendelkezésére álló összes tengeri és szárazföldi haderőt Manilla felszabadítására küldi. Így tehát, ha az Unio addigra nem teszi tönkre a spanyolok cap-verdi-i flottáját, még erős összeütközések történhetnek a Filippini-szigetek előtt.

Egy rejtélyes távirat szerint a Sampson admirális vezetése alatt álló amerikai flotta úgy látszik, már összeütközött a spanyolok-verdi-i flottájával. Legálább egy New-Yorkba érkezett távirat szerint Monte Christi felől rettenetes ágyuzást hallottak a st.-domingóbeliek.

Kimerítőbb tudósítás mindazonáltal erről a rejtelmes ágyuzásról még eddig nem érkezett.

A mai nap eseményeiről szóló távirataink a következők:

A manillai tengeri csata.

Páris, május 8.

Az itteni „New-York Herald” közli a cavitei ütközetéről szóló tudósítást.

Deve y ellentengernagy ötször haladt el a spanyol hajók mellett. Az amerikaiak vesztesége jelentéktelen. Az a sok lövés, amely az amerikai hajókat találta, mégis azt bizonyítja, hogy a spanyolok bátran és vitézül védelmezték magukat. Semmi sem tartóztatta fel az amerikaiak bevonulását a manillai kikötőbe.

Az „Olimpia” hajó, amely előre ment, Corregidor szigetét már egy mértfölddel elhagyta, midőn az első ágyulövést intézték elene. A „Raleigh”, „Concorde” és „Boston” hajók viszonozták a lövéseket. A „Concorde” egyik lövedéke egy spanyol üteg felett szétrobbant és elhallgattatta azt.

A hajóraj meglassította menetét. A hajók öt mértföldnyire voltak Manillától, amikor pítymallott. Ekkor észrevették a spanyol hajórajt, amely az amerikai hajók ellen indult. Az amerikai hajók először elhaladtak Manilla előtt, ahol az ütegek hatalmas ágyúkkal megkezdtek a harcot. A „Concorde” válaszolt a tüzelésre.

Cavitenél két erős tengeralatti akna robbant fel a tengernagy hajója előtt.

Azt hitték, hogy több akna nincs.

Ekkor Caritenel egy üteg megkezdte a tüzelést. A lövedékek az amerikai hajókhoz közel hullottak a vízbe. Az amerikai légénység ezt kiáltotta:

— Gondoljátok a „Maine”-re!

Devey parancsnok, aki a vezérkarral a parancsnoki hidon állott, megparancsolta, hogy kezdjék meg a tüzelést.

Devey tengernagy azt a parancsot kapta, hogy a spanyol hajórajt vagy fogja el, vagy rombolja szét. Soha parancsot híveiben nem teljesítettek.

Devey előző este megállapította a működési terv részleteit, amelyeket pontosan végre is hajtottak. Este felé a tengeren Manilla előtt horgonyt vetetett és értesítette a kormányzót arról, hogy az ostromzást foganatosította. Együttal hozzátette, hogy ha csak egyetlen ágyulövet tesznek a hajóhad ellen, akkor az ütegeket és Manillát szétrombolják.

Az amerikaiaknak nem volt egyetlenegy halottjuk sem.

Ebből azt következtetik, hogy ha az amerikaiak egy embert sem vesztek, ezt szerencséjüknek és a spanyolok rossz célzásának köszönhetik.

Madrid, május 8.

Augusti tábornok hivatalos távirata jelenti Manillából: Az ellenség elfoglalta és szétrombolta Cavitet és a fegyvergyárat. Az amerikai hajóraj folytatja a szoros ostromzást. Az hírek, hogy a konzulok kérelmére Manillát — egyelőre — mindaddig nem bombázzák, míg én az amerikai hajókra nem tüzelek. Mint-hogy az amerikai hajók kívül vannak ágyúink lőtávolságától, nem tüzelhetek rájuk, ha csak nem közelednek. Tegnap este szétrombolt hajórajunknak 1000 matróza érkezett ide; a hajóraj vesztesége 618 ember volt. A hatóságok gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy befolyásos ügynököket küldenek a vidékre, hogy emeljék a lakosság bátorságát, főleg pedig, hogy a felfegyverkezetteket elérintsék a felkeléstől.

London, május 8.

Mint a „Reuter-ügynökség”-nek Hongkongból 7-ről jelentik, a Cavite melletti csata hajnali fél hat órakor kezdődött és délből végződött. Az egész spanyol hajórajt megsemmisítették. A fegyvergyárban robbanás történt, melynek számos emberélet esett áldozatul. A spanyolok összes vesztesége ezernél több halott és sebesült volt.

Agyuzás Havanna előtt.

Madrid, május 8.

Havannából érkezett hivatalos távirat jelenti: Ma este egy amerikai hajó az egyik parti üteg lőtávolságába merészkedett, de nagy gyorsasággal vissza kellett vonulnia, minthogy könnyű sérüléseket szenvedett. Három órakor más hajók a matanzasi kikötő bejáratánál levő ütegekre lőttek és 65 lövést intéztek egy gyenge erődhöz ellen, amelyek közül csupán 19 lövés talált és megrongálta az erődházat. Egy polgári mérnök könnyű sérüléseket szenvedett.

Panay bevétel.

Madrid, május 8.

Brizayes tábornok táviratozza Labuanból: Nehéz menetelés és négy napig tartó ütközet után Panay városát, a felkelők főfőszékét ebben a pillanatban elfoglaltam. Az ott összegyűlt felkelők 4000-nél többen voltak. Ama csapat jelentése szerint, amely az ellenség visszavonulási vonalán állott fel, a felkelők 500 halottat vesztek. Az utmenti árkokban és a város utcáin sok halott fekszik és sok fegyver jutott a birtokunkba.

A hadművelet eredménye: Panay bevétel és lerombolása, ami nagyszemélyű és hasonló nevű sziget paczifikálása szempontjából. A mi

részünkről egy törzstiszt, egy alantás tiszt és 42 katoná sebesült meg. Mind a n a o lövés-esapatai és a benzulított utász-katonák szurony-nal rohanták meg a várost, azt kiáltva: Éljen Spanyolország!

A spanyol minisztertanács.

Madrid, május 8.

Ma rendkívül minisztertanács volt, melyen főleg a Philippini-szigetek helyzetéről tanácskoztak. A hozott határozatokat titokban tartják. A lapok hírei szerint kormányválság van kitörőben, mely a tengerészeti minisztertől indul ki.

Magánbeszéd szerint a minisztertanács elhatározta, hogy a rendelkezésre álló összes szárazföldi és tengeri haderőt elküldik a Filippini-szigetek megvédelmezésére. Correa hadügy-miniszter felolvasta Blanco tábornok havannai főkormányzó táviratát, amely azt jelenti, hogy a „Cincinnati” amerikai hajó roncsai a havannai öböl hullámaiban uszkálnak.

A spanyol szenátus ülése.

Madrid, május 8.

A szenátusban Ortiz szenátor (Havanna) azt kívánja, hogy mondjanak köszönetet Blanco tábornoknak magatartásáért, amely emelte a hazafias szellemet Kubában.

Puigcerver pénzügyminiszter Blanco tábornok magatartásáról meglepedéssel nyilatkozik.

A szenátus jóváhagyta a gabona- és liszt-vámok leszállítását, valamint e cikkek kiviteli tilalmát.

A spanyol képviselőház ülése.

Madrid, május 8.

A republikánusok rosszalják Madridnak ostromállapotba helyezését.

Mella karlista képviselő azt állítja, hogy senki sem ellenezte jobban, több logikával és eréllyel a kubai autonómiát, mint Moret gyarmatügyi miniszter, még tegnapi beszédében is. A szónok emlékeztet arra, hogy 6 már 1896-ban megígérte, a liberálisok helyeslése mellett, a háborút az Egyesült-Államokkal. Rosszalja, hogy nem szövetkeztek Francia- és Oroszországgal, a helyett, hogy arra hallgattak, mit mond a hármasszövetség és tagadja, hogy az autonómia a béke volna. Maga Moret mondta, hogy a béke helyre volt állítva, az autonómiát azért adták, hogy elkerüljék a háborút az Egyesült-Államokkal. Abonyt azonban, hogy elkerülték volna, ily módon provokálták azt. Ha MacKinley elnök különböző üzeneteit megvizsgálják, valamennyiben szidalmak vagy fenyegetések találhatók, anélkül, hogy a spanyol kormány valaha tiltakozott volna ellenük. Az autonómiáról szóló királyi leirat bevezetésében Moret rendkívül hevesen megtámadja a hadsereget, durva, pusztító hatalomnak nevezve azt. (Élénk ellentmondások a többség padjain.)

Moret nem érte el célját, minthogy rendőri fedezet mellett kénytelen járkalni, holott Weylert ünneplik és Weyler kénytelen a közönség tüntetése alól magát kivonni. Szerencsétlenek azok a népek, amelyeket, mint a próféta mondja, az Úr átka folytán asszonyok és gyermekek kormányoznak. (Élénk ellentmondás.)

Sagasta miniszterelnök: Ilyen szavakat itt nem szabad használni. Ilyen dolgokat csak odakünn lehet mondani.

Mella: Önnek nincsen joga engem innen kiutasítani.

Sagasta: Azt mondtam, hogy ilyen szavakat nem szabad itt használni.

Mella kijelenti, hogy szavait félreértették, azután így folytatja: Ha a béke a hatalmak közbenjárása folytán becsutél módon létesülne, akkor gondolkodjanak önök arra az iszonyú jövőre, amely Spanyolországra várakozik.

Elnök: Az imént megkértem Mella képviselő urat, hogy magyarázza ki néhány szavát, amelyek általános ellentmondást idéztek elő.

Mella: Már kimagyaráztam azokat.

Az elnök ragaszkodik hozzá, hogy felol-

vassák Mella beszédének azon részét, amelyet a próféta szavairól mondott és újból felkéri Mella-t, hogy magyarázza ki ezen szavakat.

Mella: Nincs mit kimagyaráznom.

Miután a házszabályok vonatkozó szakaszát felolvasták, azt kérdezi az elnök a kamarától, vajjon megvonják-e Mella-t a szót.

A kamara 197 szóval 19 ellen amellel szavaz, hogy Mella-t a szó megvonassék.

Juarez Juclan képviselő védelmezi Weyler politikáját.

Silvela válaszol Moret beszédére és azt mondja, hogy nem a parlament dolga afelett határozni, hogy mikép vessenek véget a háborúnak, hanem a kormányé, mert ez annyit jelentene, hogy a parlamentből konvent lenne és ez lehetetlen, mert az alkotmány azt parancsolja, hogy a kormány egyedül kormányozzon. Moret úgy látszik, a felelősséget a kormányról el akarja hárítani. Az autonómia megadása teljes lemondás a Kuba feletti való suverénitásról. A jelenlegi háború becsületbeli kérdés. A megoldást a más hatalmakkal való szövetkezésben kell keresni.

A vitát megszakítják és az ülést berekesztik.

A miniszterek, a beteg gróf Hiqueme földművelésügyi miniszter kivételével, tanácskozást folytattak. Correa hadügyminiszter a Kubából és a Filippini-szigetéről érkezett hivatalos táviratokat olvasta fel és biztosította a minisztertanácsot, hogy a karlista kisebbség a parlamentből vissza fog vonulni.

Rejtelmes ágyuzás.

New-York, május 8.

A „World”-hoz 8-án Puerto-Platából (San-Domingo) érkezett távirat szerint, a san-domingoi köztársaság hivatalnokai jelentik, hogy borzasztó ágyuzást hallanak Monte-Christi körül. Azt hiszik, hogy Sampson tengernagy hajó-rajja áll harcban a spanyol zöldfoki hajórajjal. Az ágyuzás körülbelül 9 órakor kezdődött.

Zavargások Olaszországban.

(Távirati tudósítások.)

Az olasz kormány erőyes és gyors fellépése következtében a forrongások elveszítettek akut jellegüket.

A kenyérkérdés ugyan nincsen elintézve, de a nép elkeseredett kitöréseit sikerült elnyomni. Hogy ezzel a kérdés nem került le a napirendről, az bizonyos, de legalább időt nyert a kormány arra, hogy észszerű intézkedésekkel a bajt gyökerében orvosolja.

A mozgalomról szóló mai távirati tudósításaink a következők:

Róma, május 8.

A Stefani-ügynökség jelenti Milanból: A nyomdászok sztráik-ja következtében az ostromállapot kihirdetéséről szóló falragaszokat csak az éj folyamán függesztik ki. Az este és az éjjel komolyabb esetek nem fordultak elő. Csak a Porta-Venezia-nál és a Porta-Vittoriánál, ahol több közúti kocsit elégették, támadt konfliktus. A város nagy része sötét, mert a villamos vezetékeket megrongálták. A pályaudvart erős őrséggel látták el. Bava tábornok, a prefektus és a polgármester kiáltványokat bocsátottak ki, amelyekben nyugalomra intik a lakosságot. Folytonosan érkeznek erősítő csapatok. A legszigorúbb intézkedéseket tették a teljes nyugalom haladéktalan helyreállítására.

Róma, május 8.

A Stefani-ügynökség jelenti Monzából: Tegnap itt tüntetések voltak, hogy a zászlók alá behívott tartalékosok elutazását megakadályozzák. A katonaság kénytelen volt közbelépni. A zavargók közül hármat megöltek, 15-öt pedig megsebesítettek.

Róma, május 8.

A Stefani-ügynökség jelenti ma esti 10 órai kelettel: A mai zavargás valóságos lá-

zongás jellegét viselte. A csapatok az összes torlaszokat szétrombolták. Megerősítést nyer az a hír, hogy a lázongók részéről sokan megölettek és megsebesültek. A katonák közül is többen megsebesültek. A város belsejében most nem észlelhető izgatottság. Az ostromállapot kihirdetése következtében a hadtestparancsnokot rendkívüli királyi biztos hatáskörével ruházták fel. Ma éjjel és holnap reggel nagyobb segélycsapatok fognak érkezni.

Lugeno, május 8.

A milanoi zavargásokról érkezett jelentések szerint a halottak között egy lovaskapitány is van. Milano város kapuinál csapatok tartják vissza a környék lakosait és munkásait, nehogy a zavargók száma növekedjék. Számos idegen távozik a városból. A chiassomilanói vasút állomásfőnöke nem ad ki jegyeket Milanoba és kijelentette, hogy nem állhat jót a Milanoval való forgalom fenntartásáért a holnapi napon.

Róma, május 8.

A Stefani-ügynökség jelenti Milanoból ma reggeli 8 óra 10 perczéig kelettel: A helyzet határozottan javult. Eddig teljes nyugalom uralkodik. A katonaság a környék felügyeletét szervezni kezdi.

Róma, május 8.

A Stefani-ügynökség jelenti, hogy a kormányhoz este 6 óráig érkezett jelentések szerint mindenütt nyugalom van. Milanóban a zavargóknak a Porta-Ticinesenél kifejtett utolsó ellenállásukat is megtörték. A zavargást most már teljesen elnyomták. Bava tábornok elrendelte, hogy holnap minden műhelyt ismét ki kell nyitni. Folytonosan érkeznek segélycsapatok. Számos letartóztatás történt.

Róma, május 8.

Itt teljes nyugalom uralkodik. Az „Opinione” kiemeli, hogy a felforgató elemek az alkotmány kibocsátásának 50 éves ünnepét arra akarták felhasználni, hogy a társadalmi intézmények ellen irányuló tendenciájukat erősítsék. Ez azonban meghiúsult a kormány magatartása következtében, amelyről még a legelfogultabb embereknek is el kellett ismerniök, hogy sem gyorsabb, sem ügyesebb, sem erősebb nem lehetett.

Az „Italie” azt hiszi, hogy a kamara ülészakának meghosszabbítása mind valószínűbb lesz. A meghosszabbítás azonban csak néhány napra fog szólni.

A lapok szerint Milanóban letartóztatták Romussit, a „Secolo” szerkesztőjét és néhány munkatársát, a lap megjelenését pedig, ép úgy, mint az „Italie del Popolo”-ét felfüggesztették.

Az 1873. évi tartalékosok egy további részét s az 1874. évi tartalékosok egyik részét május 10-ére behívták.

Róma, május 8.

A király Torinoból ideérkezett, hogy meghallgassa a kormány jelentését. A miniszterválságról szóló hírek alaptalanok. A kormány kész minden törvényes megtorlásra a republikánusokkal és a szocialistákkal szemben; összes egyleteiket felosztatja s a milanoi ostromállapotot kiterjeszti mindazon tartományokra, amelyekben veszedelemtől tarthatni.

Róma, május 8.

A helyzet egyre súlyosbodik. Félő, hogy a milanoi veszedelmes zavargások a többi tartományokba is elharapóznak. Az 1873. évi korosztályt egész Olaszországban behívják s alkalmasint behívják majd az 1872. évit is. A minisztertanács permanenciában van.

Mája, május 8.

A Milanóban kitört zavargások következtében Vilma királynő és Emma regenskirályné, az olasz hatóságok tanácsára, lemondottak arról, hogy a várost meglátogassák és elhalasztották utazásukat. A múlt éjjeli Boulogneban töltötték.

TÁVIRATOK.

A király a katolikus néppártról.

Bécs, május 8. Cseh körökben beszélik, hogy a király a napokban kifejezte volna azt az óhaját, hogy a katolikus néppárt megmaradjon a parlamenti többségben.

A nyelvrendeletek.

Bécs, május 8. Azt a hírt, mintha gróf Thun miniszterelnök el volna határozva a nyelvrendeletek visszavonására, megegyezik. Gróf Thunnak ma is az az álláspontja, hogy az érdekelt nemzetiségek képviselőinek meg kell egyezniök a nyelvtörvény alapeve iránt és hogy a cseheknek is bele kell egyezniök a nyelvrendeletek megszüntetésébe. — Ami a képviselőház működését illeti, nem lehetetlen, hogy 18-ától vagy 19-étől kezdve ismét lesznek ülések.

Az olasz alkotmány ünnepe.

Torino, május 8. Pompás idő kedvezett a mai ünnepnek, amelyet az első parlamentnek a Madima-palotában történt megnyitása ötvenedik évfordulója alkalmából rendeztek. A város ünnepi díszítéssel. A királyi palotától a Madima-palotáig a katonaság és egyesületek képeztek sorfalat. A királyi párt és a nápolyi hercegi párt a palotába mentet és visszajövet igen élénk ovációban részesítették. Az ünnepélyre megjelentek a szenátus, a kamara, a hatóságok képviselői és más meghívott vendégek. Torino polgármestere, a szenátus alelnöke és a kamara elnöke nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszédet mondtak, amelyre Umberto király válaszolt, azt mondván, hogy mint az olasz szabadság őrzője akart megjelenni abban a városban, amelyben nagyszívű nagyatyja kijelentette, hogy Olaszország hivatása, hogy egységes államot képezzen; ahol halhatatlan atyjá azt mondta, hogy hallja és érti azokat a jajkiáltásokat, amelyek egész Olaszországból hozzá hatolnak és ahol a subalpini parlament a polgári és politikai erények legfényesebb tanuját adta. A parlamenti intézmények képezik ma is, mint egykoron a haza büszkeségét, mégis szükséges, hogy ezek a tradíciók áthassanak bennünket. A király beszéde további folyamán melegen üdvözölte Piemontot és így folytatta: A legutóbb megnyitott kiállítás azt a folytonos haladást tárta szemünk elé, amelyet félszázad alatt a szabadság útján elértünk, amelynek ma születésnapját ünnepeljük. Szem előtt tartva az ősi erényt és az erkölcsi energiát, amelyekre szükség van ama nehézségek leggyőzésénél, amelyek a népek útjáról sohasem hiányoznak és teljes tudatában annak, hogy mely áldozatokat kellett hoznia egységéért és szabadságáért. Olaszország mindig előrelátóan igyekszik fog megőrizni e javait. A fájdalom érzését, amely engem, mint olaszt és királyt a jelen pillanatban eltölt, enyhíteni fogja az a tudat, hogy a mi feladatunk az, hogy a haza jövőjét biztosítsuk. A nép nyomora a kormányhoz kiált segítségért, de bizom benne, mert érzem, hogy a parlament és ország mint mindig, köröm csoportosulnak, hol a nemzet legfontosabb érdekei erőteljes védelemben fognak részesülni. Házam a nép érzelmeinek tolmácsa volt és házam most is a nép bizalmán épült fel. Ez a belső összhang intézményeinket mind gyümölcsözőbbé fogja tenni Olaszország nagysága és jóléte érdekében.

A beszédet többször élénk tetszés szakította meg, utána pedig ezt kiáltották: „Éljen a király!” A közönség az uralkodó-párt lelkesült ovációjában részesítette. A rend példás volt.

Torino, május 8. Robillard tábornok és Legrand őrnagy, Faure köztársasági elnök katonai törzskarának tagjai, ide érkeztek, hogy az első parlament ötvenedik évfordulója alkalmából átadják a királynak a francia kormány üdvözlétét. A tiszteket a pályaudvarban katonai tisztelgessel fogadták és a tábornokok és a király egyik hadsege üdvözölték őket. A szalodába menet a lakosság élénk ovációjában részesítette a küldöttséget.

A francia választások.

Páris, május 8. Ujra megválasztották Ribott St-Omerben, Brissont, Maureur szocialistát, Cochint monarchistát, Berry és Bergert köztársaságiakat Párisban, Ricard volt igazságügyminisztert Rouenban és Chiche szocialistát Bordeauxban. Goblet mandátuma pótválasztás alá kerül. Brisson megválasztását tapsokkal fogadták.

Kártérítés az örmény zavargások miatt.

Konstantinápoly, május 8. Báro Calice osztrák-magyar nagykövet a portának ma jegyzékét nyújtott át, amelyben 4000 fontnyi kártérítést követel a veszteségeikért, a miket az osztrák és magyar alattvalók az örmény zavargások alatt szenvedtek.

A rustsuki robbanás.

Rustsuk, május 8. Az Ivanow-fivérek elleni bűnügyben, akiket a rustsuki tölténgyár robbanása miatt helyeztek vád alá, Ivanow Miklóst három havi és Ivanow Tivadart egy havi fogságra ítélték és elmarasztalták őket 62.000 frank fizetésére a robbanásnál áldozatul esettek javára.

Áradások Felső-Olaszországban.

Róma, május 8. Ravennából, Firenzéből és Arczából ideérkezett táviratok jelentik, hogy a tartós esőzések vízáradásokat idéztek elő, melyek jelentékeny károkat okoztak. A vasuti forgalmat részben átszállás útján tartják fenn. Az idő azonban kiderült és a folyók vizállása apad.

A pestis.

Konstantinápoly, május 8. A „Metalla” hajón, amely zarándokokkal Alexandriába érkezett, egy pestis-esetet konstataáltak. Minden szükséges intézkedést megtettek.

Kairó, május 8. (Reuter.) A Suezben előfordult gyanús megbetegedést pestis-esetnek jelentették ki. A beteg a javulás útján van. Más pestis esetek nem fordultak elő.

HIREK.

Lapunk mai száma 10 oldal.

— A király itthon. Bécsből táviratozza tudósítónk: A király kedden este Budapestre utazik és a hó végeig ott marad.

— Salvator Lipót főherceg életveszélyben. Salvator Lipót főherceg az utóbbi napokban medvevadászatot rendezett Hercegovinában és ez alkalommal egy hatalmas nőstény medvét ejtett el. Kedden reggel indult el a vadásztársaság Mostarból, amikor az erdőigazgató felügyelete alatt körülbelül kétszáz hajtó kezdte a vadat összezeterelni. A főherceg éppen dr. Cervicek ezredorvos és Hoffmann főerdész között állt, mikor hirtelen egy óriási nőstény medve jelent meg és egyenesen a főherceg felé tartott, ki elsütötte fegyverét, de a medve, bár — mint később konstataáltak — halálosan meg volt sebesítve, a főhercegre rontott, ki újból reá lött, de eredménytelenül. A medve most hirtelen az ezredorvos felé tartott, akinek golyója szintén nem terítette le. Minthogy másodszori lövésre az orvosnak nem volt ideje, kénytelen volt vadászkesét előrántani, mire a medve egy percze megállt. E perc elég volt arra, hogy a főherceg újra töltson és teljesen leterítse a vadat. A rendkívül hatalmas állat súlya több mint száz kiló.

— Egyházi gondnokok választása. A református egyház ma délelőtt töltötte be választás útján a gróf Tisza Lajos halálával megüresedett főgondnoki állást és a Darányi Ignác lemondásával megüresedett gondnokságot. A választást a Kálvin-téri református templomban tartották meg, ahol előbb Papp Károly mondott imát, majd szép beszédet a betöltendő állások fontosságáról. Szász Károly üdvözölte ezután a gyülekezetet, meglehetősen emlékezett meg gróf Tisza Lajosról és helyébe Hegedűs Sándort ajánlotta főgondnokul, Szilassy Aladárt pedig első gondnokul. A jelöltek egyhangulag és nagy lelkesedéssel választották meg Hegedűs Sándort, a kiért küldöttséget menesztettek. Szász Károly üdvözölte, mire Hegedűs meghatottan köszöntö meg a kiténtetést.

— **Egyházi ünnepély.** Balogh Mihály máramaroszigeti rúthén püspöki vikáriust ma istentánczt be nagy ünnepélyességgel hivatalába. Délelőtt a templomban istentisztelet volt. A szertartást Vaszkó János huszti esperes vezette. Az új vikárius délben az úri kaszinóban lakomát adott.

— **A vidéki hírlapírók ünnepe.** Temesvári tudósítónk táviratozza: A vidéki hírlapírók szövetségének első évi közgyűlése alkalmából Temesvár ma fényes ünnepélyek színhelye volt. A közgyűlés és az igazgatóság ülése egész délelőtt tartott. Kubinyi Zsigmond elnök megnyitó beszédében kiemelte, hogy a vidéki hírlapírók országos szövetezése nemcsak az anyagi önségelyt, de a vidéki hírlapírói kar erkölcsi érdekeinek megőrzését is főfeladatának tekinti. A napirend tárgyalásának során a szövetség vagyónáról tettek jelentést. Alig egy évi fennállás után a szövetségnek 31.000 forintnyi vagyona van. A folyó évi bevétel 12.000 forinttal irányozták elő. A tőkeből 15.000 forintot a nyugdíj-alaphoz, 5000 forintot pedig a segélyalaphoz utaltak. A nyugdíjszabályzat kidolgozását és matematikai kulcs kidolgozását az igazgatóságra bízta. A jövő évi közgyűlés színhelyét szavazás útján Fiumét választották ki. Az igazgatóságba beválasztották Magyar Mihály kolozsvári és Halász Lajos nagyváradi hírlapírókat, továbbá Benedek Árpád aradi szerkesztőt, a felügyelő bizottságba Blaskovics Ferenc országos képviselőt, Gál Imre takarékpénztári igazgatót. Délben a Vigadó nagytermében fényes díszbe volt, melyben a hivatalos körök fejei és a társadalom színe-jáva jelen volt. Az első felköszöntőt Molnár főispán mondotta a királynak, majd Telbisz polgármester üdvözölte a vidéki sajtó képviselőit a város nevében, illetve Kubinyi elnököt, aki viszont Temesvár közönségét és vezérét, Molnár főispánt, Telbisz polgármestert ülteti. Barát armin szövetségi alelnök a helyi sajtó nevében köszönt a vendégek megjelenését, mely a vidéki hírlapírók akciójának megadja a társadalom szankezióját. Edvi Ilés László a temesvári hazafias polgárságra és sajtóra emeli poharát.

— **Merénylő herczeg.** Kairóból táviratozzák: Achmed Saaf Eddin herczeg, a khedive rokona, többször rálőtt nagybátyjára, Achmed Fuaðra, akit három lövés a hátában talált. Reménylik, hogy Achmed Fuadot megmenthetik. Achmed Saaf Eddint letartóztatták.

— **Egy osztályorsjegy története.** Nagyon szomorú történet. Talán a legszomorúbb a millió sorsjegy-história között. Tóth Dezső fiatal postatiszt a múlt hónap végén magánál tartott egy beváltás végett átvett osztályorsjegyet s zalogba adta 20 forintért. Épen ennyire volt szüksége elsejéig. Akkor visszavette volna az ideiglenesen elkelt sorsjegyet, hogy hivatalában a kellő helyre juttassa. De közbejött valami véletlen: a hivatalvizsgálat és Tóth Dezsőt a sorsjegy miatt felfüggesztették, fegyelmi vizsgálat alá vonták. Onnan fogva Tóth Dezsővel nem találkozott senki. Hanem tegnapelőtt valahol a promontori hajóállomásnál kifogtak egy postatisztet a Dunából. A ruhája bekerült a főpostára s itt megállapították, hogy a ruha gazdája Tóth Dezső az osztályorsjegy miatt fegyelmi alá került fiatal postatiszt volt.

— **Tűz a Ferencz József-kaszárnyában.** A Ferencz József-lovaskaszárnyában ma hajnalban tűzriadó fújtak. Nagy sor ez a kaszárnyában. Néha ugyan az ujoncz-sorvány alatt megeselekszik, tréfából, próbaképen, de rendesen nem igen ijeszgetik ezzel a fegyveres hatalom képviselőit, különösen éjszaka. Mert a tűzriadóra felfordul minden. Általános kapkolódás, öltözködés és hurczkolódás következik. A baka még csak megeselekszi valahogy, de a huszárnak nagyon bajos dolog. Mert a reglama azt parancsolja, hogy az utolsó patkószögig mindent el kell vinnie a veszedelmes területől és tűzriadó esetén az egész kaszárnya veszedelmes terület, ha csak egy marék szalma ég is tulajdonképen. A Ferencz József-lovaskaszárnyában azonban nem egy marék szalma miatt fújtak meg a hívító kürtöt. Egy egész szénás szin lángolt. Hogy mitől gyuladt ki, nem tudják. Katonaság, tűzoltóság együtt operált a veszedelem megfékezésére s hamarosan sikerült is a tűz lokalizálása. Következett az általános visszahurczkolódás, rendezkedés késő estig. A Ferencz József-lovaskaszárnya lakói eközben nehéz szívvel elmélkedtek a szomszédos vidék leányzóinak vasárnapi kimenőjéről.

— **A betegsegélyző pénztár ügye.** Megirtuk nemrég, hogy az V. kerületi előjáróság a budapesti kerületi betegsegélyző pénztár igazgatójának, Rothauser Mihálynak a felfüggesztését követelte. Ebben a tárgyban a pénztár igazgatósága ma közgyűlést tartott, amelyen haraszti Jellinek Henrik elnököt. Szikora Zoltán még a napirend előtt megjegyezte, hogy az előjáróság nem képviselte magát. Neuschloss Ödön a leghatározottabban visszautasította a kötelesegmulasztás vádját, amelyet az előjáróság az igazgatóság ellen emelt s azt indítványozta, hogy az igazgatóság utasítsa vissza az előjáróság önkényes végzését, felebbezze meg azt a székes főváros tanácsához és éljen panaszos följelentéssel az előjáróság ellen. Kovács Kálmán hozzájárul az indítványhoz, mert nem a pénztár igazgatósága a hibás, ha ugyan hiba történt, hanem az előjáróság, mely a köteles ellenőrzést elhanyagolta. Dr. Gerő Lajos szerint az előjáróság nem ért a dologhoz és az ellenőrzés gyakorlására nincs fizikai ideje. Azt óhajtaná illetékes hetven kivinni, hogy a pénztár a kerületi előjáróság hatásköre alul kivonassék és külön hatóság alá rendeltessék. Ezután felszólaltak Tanay József, dr. Wagner Jenő, Gundel János, Hercz, Linczenyi, Zalay, Radány és mások, akik mind visszautasították az alaptalan vádakat és védelmükbe vették a megtámadott igazgatót. Végül Jellinek elnök visszapillantást vetett a pénztár eredményes működésére, emberbaráti terékenységére és az előjáróságnak általában odavetett „pausz” vádjait visszautasítja s elítéli azt az eljárást, mely a társadalmi tényezők összhangzó működését meg akarja rontani. A helyesléssel és eljenzéssel fogadott beszéd után a gyűlés elhatározta, hogy az előjáróság sérelmes végzését megfelebbezi és a tanács elé panaszföljelentéssel járul. A pénztár első tisztviselője ellen felhozott vádak megvizsgálására, az elnök indítványára külön fegyelmi bizottságot küldtek ki, mely pártatlanul, szigorúan fogja a vizsgálatot vezetni ama tényekre, amelyeket az előjáróság kifogásolt. A vizsgálatra héttagnyi fegyelmi bizottságot küldtek ki.

— **A felházdott toloncz.** Magyar Imre, Ráhaszent-Miklósról való toloncz, kit Staritz Ede rendőr ma reggel a pozsonyi rendőrséghez akart átkísérni Hainburgból, az uton kést rántott kisérijére s halálos fenyegetések közt követelte tőle a pénzt és munkakönyvét. A fegyvertelen tolonczkisért futással iparkodott menekülni, de a merénylő folyton nyomában volt s már-már utóléte, midőn Ligetfalu közelében három ácslegény jött szembe, kik aztán a tolonczot lefegyverezték és a rendőrségre kísérték.

— **Loie Fuller és a spanyol-amerikai háború.** Tíz év előtt történt Párisban, az amerikai követség palotájában. Az Egyesült-Államok követe fényes estélyt adott. A külföldi és francia előkelőségek, akik Párisban időztek, a születés- és rangarisztokracziája mind együtt volt a vendégszerető diplomata fejedelmi fényű termeiben. A művészek és művésznők legelőkelőbbjei versenyeztek egymással a díszes társaság szórakoztatásában. Az ének- és zeneszámokat mind megelvezték már és el is fáradtak a sok hallgatnivalótól. Egyszer aztán elsötétül a nézőtér, félrehúzzák a függönyt s a közönség meglepetten kiáltott:

— Ah!

Loie Fuller volt ott a háttérben, az elsötétített színpadon. Sokszinű ruhája mesés színpompában tündökölt és tánczolt, tánczolt, hogy a nézők mindenről elfeledkezve bámulták tündéres színváltozásait, utólrhetetlen tánczoló, művészetét. Loie a nagyobb hatás kedvéért, az Egyesült-Államok lobogóját tartotta kezében. Szép volt a lobogó: kékselyem alapon fehér selyemcsillagok. A hatás-örjási volt. Mikor a művésznő befejezte tánczát, falrengető tapsvihar tört ki minden etiquette ellenére, az amerikaiak pedig valósággal extázisba jöttek és nem tudták, hogyan fejezzék ki bámulatukat a mesés tánczprodukción. Mikor már alábbszállt a lelkesedés, kiszámították, hogy ehhez a produkcióhoz ötszáz méter selyemre volt szüksége, míg a bécsiaknek csak háromszáz méternyi mutatott. A követ halálból egy kis dobost adott át a művésznőnek; abban a dobozban pedig 20.000 frank volt. Ez tíz esztendő előtt történt. A csillagos lobogós tánc-

zót azóta nem járta el Loie Fuller. Vagy három hét előtt azonban a következő angol telegrammot kapta egy new-yorki színházi ügynőktől:

„Emlékszünk rá, hogy ön tíz év előtt a londoni követség estélyén egy tánczot produkált, amelyen az Egyesült-Államok lobogóját is bemutatta. Most igen nagy szolgálatot tehet hazájának, ha nyomban hazajön és néhány nagyobb városban háromszor-négyszer eljárá ezt a tánczot. Ennek igen nagy hatása volna a népre. A tízenégy napig tartó körutért a következő tiszteletdíjat ajánlom föl: az ön és kíséretének utazási költségeit fizetem, azonfölül önnek minden egyéb költségeit is, továbbá százezer frank készpénzt.”

Loie Fuller ekkor Bécsben volt s a szerződést már a Magyar Színháznak is aláírta. Ezt a szerződést nagyon szerette volna fölbontani. Evva azonban semmikép sem akart ebbe beleegyezni. Így aztán elesnek az amerikai csillagos lobogótáncz élvezésétől és azoktól a dollároktól, amelyeket azokon az estélyeken a „szent ügy” javára szeretett volna szerezni.

— **Kézfogó.** Dr. Hellusi Baross János miniszteri segédfogalmazó eljegyezte Szivák Irén kisasszonyt, Szivák Imre országgyűlési képviselő leányát.

— **A fogadalmi templom tetején.** Bécsi tudósítónk telegrafálja: Egy vakmerő legény ma éjjel megmászta a körülbelül 100 méter magasságú fogadalmi templom tetejét s ott hatalmas fekete-sárga lobogót tűzött ki. Nevét nem tudja.

— **A betörő halála.** Különös dolog történt tegnap este 10 órakor a keleti pályaudvar épületében. A pályaudvar üvegfüdelére eddig ki nem derített módon fölmászott valaki és átszuszott az épület tetejére, nyilván azzal a szándékkal, hogy a padlásról ellopjon valamit és esetleg belopózzék a lakásokba. Az elszánt ember azonban szerencsétlenül járt, mert a tető egyik üveglapja betört a súly alatt s ő a háromemeletes ház tetejéről a földszintre, az ugynevezett világító udvarra esett. Az esés nagy zajára odamentek a vasuti szolgák és összeszedték, egyuttal pedig telefonoztak a mentőkért. A rendőrség megállapította, hogy az illető Zedvitz Sándor pozsonymegyei illetőségű állás nélküli mészároslegény. A mentők bevitték, a Rókusba, ahol két órai borzasztó haláltusa után meghalt.

— **Házasság.** Lucich Károly, császári és királyi sorhajóhadnagy ma esküdtött örök hűséget Pozsonyban Beyer Saroltának, dr. Beyer József pozsonyi ügyvéd leányának.

— **A diák regénye.** Érdekes ujságot közöl velünk pozsonyi levelezőnk: Szolga János, a pozsonyi főreáliskola VIII. osztályának tanulója már régebben halálosan beleszeretett egy odaváló törvényszéki hivatalnoknak 19 éves, feltűnő szépségű leányába, Marisalek Elvirába. A leánykát sem hagyta hidegen a deli termetű diák, s csakhamar megértették egymást. Mivel pedig még igen sok víznek kellett volna lefolynia a Dunán, hogy annak rendje és módja szerint egymáséi lehessenek, az ifjú szerelmesek, mit tehettek egyeből, egy szép napon megszöktek. A szülők eleinte titkolták a dolgot, s csak most, miután egész héten át való kétségbeesett kutatásuk sem vezetett eredményre, folyamodtak a rendőrség segítségéért.

— **Életuntak.** Szolnokról írja tudósítónk: Walter Béla géplakatos a Tisza hídjáról tegnap délután a Tiszába ugrott. Tettét azonban, ugylátszik, megbánta, mert a mentő csónakhoz uszott és ki is mentették, azután a kórházba szállították. Öngyilkossági kísérlete okául a munkahiányt és szegénységét említette. — Ugyancsak tegnap történt, hogy egy vak koldus Kulcsai János, felakasztotta magát s mire tiltát észrevették, halott volt.

— **Oklevél-kiállítás.** Az országos levéltár május 12-én nyitja meg a belügyminiszteri palota diplomatikai termében az oklevél-kiállítást és azt szeptember 19-ig tartja nyitva. Az érdekes tárlat minden esztendőnkön déli 11 és 1 óra között lesz látható ingyenes belépti jegyekkel.

— **Esküvő.** Moczkovczák Gyula rendőrtisztviselő tegnap vezette oltárhoz a budai Szent-Anna templomban Szügyi Ferenc államnyomdai osztályvezető leányát, Gizella kisasszonyt.

— Két öngyilkosság. Tótfi István vámszedő a Rudasfürdő egy kabinjában ma délelőtt fejbe lőtte magát és meghalt. Bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe. Tettének okát nem tudják. A másik öngyilkosnak még a nevét sem tudják. A Sashegyen levő 2905. számú telken ma délelőtt egy 24—25 esztendősnak látszó iparos holtestét találták. Kiletét nem tudták megállapítani. A törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Linhart Vilmos festő műintézetét ajánljuk színházi díszletek, czimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

Napirend.

Naptár: Hétfő, május 9. — Római katolikus: Nar. Gerg. Ed. — Protestáns: N. Gerg. — Görögorsz. (április 27.) Sim. J. r. — Zsidó: Ijar 17. Szeni bjt. — Nap két: 4 óra 16 perczkor. — Nyugszik: 7 óra 6 perczkor — Hold két 11 óra 15 perczkor éjjel — Nyugszik 6 óra 29 perczkor reggel.

A főváros magánépítési bizottságának ülése délután 5 órakor az új városházán.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

Kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5 óráig.

Nemzeti múzeum természetrajzra nyitva d. e. 9—1 óráig. Többi tárai 50 krajczár belépő díj mellett tekinthetők meg.

Iparművészeti múzeum zárva.

Természetrajzi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12 óráig. (Múzeum-körút 4.)

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12 óráig.

Az új országház kupolacsarnokba megtekinthető 10—1 óráig 50 krajczár belépődíj mellett.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben, nyitva este 6 óráig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Tavaszi nemzetközi tárlat az új műcsarnokban, nyitva 9-től esti 9-ig. Belépő díj 50 kr.

Rovargyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9—1 óráig.

Mért nem boldog a magyar?

(Politizálás a városligetben.)

Már most kiderült, hogy mért nem boldog a magyar. Sima Ferenc országgyűlési képviselő és társai eszközölték a szenzációs felfedezést ma délután a városlige aréna-téren. Mert valóban fölfedezés ez, lévén eddig csak homályos sejtésem a dolog nyitjáról. Homályos sejtésem, amely ott borongott a külső váci-úti Hubert-féle szociáldemokrata szállás rozoga asztalai fölött, továbbá a „Szép trieszti nőhöz“ czimzett pártkorcsma elnöki pulpitusán.

Az általános titkos választási jog eszméje ez, amelyet ma a legilletékesebb, valódi törvényhozói ajkak fődöztek föl mint egyetlen remédiumot a gonosz bourgeois, kormány, tőkepénz, latifundium és busos fazelek ellen.

Sima Ferenc országgyűlési képviselő hirdette ezt ki ünnepélyesen ma délután a városligetben, aréna-téren. az Hét-nyolcezer ember ujongott örömlében.

A gyülekezés a Kálvin-téren volt, ahonnan aztán kivonultak. Délután egy óra tájban érkeztek a térésre az első csapatok: a közművesek, a könyvkötők, szobafestők, vasesztergályosok, nyomdai munkások, asztalosok szakegyesületei és más munkáskörök küldöttei. Vörös zászlót nem volt szabad lobogtatniok, mert a rendőrség megtiltotta, tehát csak zöld levélhez kötött vörös tollakat tűzdeltek az elvtársai kalapok mellé.

Választási jogot!
Türelmünk elfogyott!
Már nem kérünk, követelünk,
Igazság kell nekünk.

Ez a rígmus volt a zöld levelekre nyomtatva. Utáigazításoképen ezenfelül még vörös csédulák is találhattak, még pedig tengersokaságban. Azokon pedig a következő sorok voltak:

Nem lesz addig nyugalom Magyarországon, míg az általános titkos választási jog törvénybe iktatva nincs.

Háromra járt az idő, amikor a Kálvin-térről megindultak. Az első sorban mentek a szociáldemokrata párt vezetéi, utánuk a kevésbé nevezetes és még le nem fotografizott párttagok, ezeket pedig a szakegyesületek, vidéki küldöttek, az utcán járó-kelő nép egy része, meglehetősen sokaságban. A rendről maguk a gyűlés rendezői

gondoskodtak, szokás szerint — jól. Ugy ment a tömeg, mint valami hadsereg. Csoportonként felváltva énekeltek a munkás-indulót s abozogolták a kormányt, a bourgeois, a mozgó és az állandó tökélet és főlálva élte az általános választási jogot.

Igy vonultak végig a múzeum- és Károly-köruton, a váci-körut egy részén, az Andrássy- és az arena-uton, a városligeti arena előtt levő tágas térségig. Itt már egy emelvényen várták őket a szónokok, a rendőrség képviselői, az újságírók, a pártvezérek és a rendezők némelyike.

Az elhelyezkedés után Sima Ferenc szólt a néphez. Jogot a népnek, mondogatta néhányszor és indítványozta, hogy tisztikart válasszanak. Ez meg is történt. Pfeiffer Sándor ajánlatára kiküldötték elnököknek dr. Goldner Adolfot és Sima Ferencet, jegyzőiknek pedig dr. Vig Viktort és Garai Ernőt.

Dr. Székely Béla következett a napirend szerint. Ő azoknak a nevében szólt, „akik birtokában vannak a jognak“, de jogot követelnek a jogtalan nép számára. Kijelenti ünnepélyesen, hogy ő és pártfelei nem szociáldemokraták, hanem radikálisok, és együtt akarnak dolgozni a szociáldemokratákkal. (Helyes! Éljen a szociáldemokrácia!)

Bokányi Dezső csak azt fájlatja, hogy az angol, meg a francia szabadok, Rákóczy és Bocskay ivadékaik ellenben szolgaságban sanyódnak. A nép nagyon is érett a szabadságra s erre a legerősebb bizonyíték az, hogy most is ide jött a jogról tanácskozni.

Baron Ede németül kénytelen beszélni, eképen panaszkodik, mert a magyar kormány nem gondoskodott arról, hogy ő és németajku polgártársai megtanulják a magyar nyelvet. (A vig-utcai pártvendéglőben, nem is régen, épen az erőszakos magyarosítás ellen zajongott). Egyébiránt a magyar nép szolgaságban nyomorog, mert a népnek nincs választási joga.

Sima Ferenc utolsónak maradt. Ő akarta így, hadd várokozzék a nép, megérdemli a türelmet az, amit ő mondandó lészen.

— Az általános titkos választási jog, az oly eszme — így szólt a többek között — melyért mindenkinek lelkesülnie kell. El kell hódítani a hazát cenzusos osztálytól, amely azt a kezében tartja. Az egyetlen politikai eszme, amelylyel a köz- és politikai életet restaurálhatjuk, amely Magyarországot boldoggá teheti, az általános titkos választási jog. E nélkül nem lesz boldog a magyar! (Igaz! Ugy van! Helyes!) Azért ajánlja, hogy petícióval forduljanak az országgyűléshez, iktassa törvénybe az általános titkos választást, de minél előbb. Ő és Goldner Adolf adják majd be a kérelmet a képviselőházban.

Az ajánlatot el is fogadták és Sima Ferenc felszólítására csendben-rendben szétoszlottak.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Arnoldson mint Julia. A színjátszásban semmit sem könnyebb ábrázolni, mint a szerelmet, semmit sem nehezebb, mint az első szerelmet. A színpad egész berendezése, az erős világítás, a rizsör, a nagy gesztus mindez nem kedvez annak az illúzióknak, hogy hősnőnk brokát-dereka alatt az első, a legtisztább szerelem rügybontása megy végbe. Hamarabb hiszünk Carmen emésztő szenvedélyének, Amneris féltékenységének, Ortrud haragjának — még ha a leggyöngyöbb alakítókkal is van dolgunk — mint a legvirtuózabb Juliának. A színpadi levegőben, amely tele van festékszággal, forrósággal és primadonnák által est est után szertehajigált akcentusokkal, szinte lehetetlen, hogy megfakadhasson az első szerelem, amelynek nincs mimikája, taglejtése és színpadi frazeológiája, hanem könnyű, habos, bujkáló. Az első szerelem, szóval, nem színyszerű. Arnoldson mégis a legtokeletesebb Capulet-leány, aki képzelünkben él. Arral az egy pár mozdulattal, azzal az egyszerű arczjátékkal és gördülékeny, szavahas, szüszies énekkel, amelyben kerül minden indulatosságot és pathos, mily hűséggel állítja elénk a klasszikus veronai leányt. Mily fiatal,

tapasztalatlan és boldog ez a Julia. Az ember érzi, hogy a szerelem egy debütansa van előtte. Mennyi igazság rejlik abban, hogy az első felvonás keringőjét szédületes tempóban énekl, hogy nem fekszik bele minden ütembe, hanem sebtiben odaleheli az egészet: ez az ébredő szerelem, amely nem fér el többé a szívben, hanem szaporán kifecsegi boldogságát. Arnoldson nem áll oda, hogy egy figurált művalczert énekeljen; nála a keringő is hozzátartozik a cselekményhez és karakterhez. Ő mindig a szituációt dalolja. Nem tudom, mások is észrevették-e, hogy ebben mennyi jellemző erő rejlik, hogy ennek a Juliának mily szigorú stílje van. A mi képzelőnkől kiragadott egy alakot, amelyre a legféltékenyebbek voltunk. m. g.

* A „Proféta“ premiére-je. Negyvenkilenc éve, hogy Meyerbeer dallamos operáját először adták elő a párisi Operában. Az akkori előadók közül csak Viardot asszony, a híres énekesnő van életben, akinek pályafutása telve van zajos diadalokkal. Ő meséli — mint a Gaulois írja — a következő érdekes reminiscenziákat. Fides szerepét Viardotnak maga Meyerbeer ajánlotta fel, aki rendkívül sokat tartott az énekesnő tehetségéről. Józsefet Roger énekelte, a többi szereplők között Courtois, Castellan, Ponchart és Levasseur, Guignot, Frevot neveivel találkozunk. Az első előadásra lázas izgatottsággal készültek: 15 próbát tartottak a szerző lakásán, 16-ot zongora-, 17-et zenekisérettel az Operában és végül 4 főpróbát. A „Proféta“ Meyerbeer harmadik szerzeménye volt és mint az előző kettő, ez is rendkívüli sikert aratott ugy a közönség körében, mint a sajtóban. Leginkább a korcsolyázók jelenete és a templomjelenet tetszett.

* A színésznek jogai. Érdekes színészpörben fog a párisi törvényszék a napokban itélni. Pernyn kisasszony, a Variété-színház tagja, beperelte a színház direktorát, Fernand Samuelt, 7000 frank fizetés, 3900 frank fellépési díj és 20.000 frank bántépenz miatt. Pernyn kisasszony keresetében arra támaszkodik, hogy az igazgató neki olyan szerepeket adott, melyeket ő művészetének lealacsonyítása nélkül el nem játszhatott volna. Eleinte a direktor és a művésznek a legjobban megérték egymással, olyannyira, hogy az igazgató egy pár rendkívül hízegő levelet irt Pernyn kisasszony működéséről. Október havában a direktor felszólította a művésznőt, hogy egy alkalmi darabban Yvette Guilbertet parodizálja és egy erős kuplét énekeljen el. A művész felháborodással utasította vissza az igazgató ajánlatát, mire ez egy levelet irt neki, amelyben közli vele, hogy elbocsátja. A párisi színészvilág nagy érdeklődéssel várja a pör eredményét.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Egyiptom művészete czimen gyönyörű díszmunka jelent meg Körösi Lászlótól, Wodianer F. és fiaínál, amely czég ez idő szerint egyike a legiparkodóbb kiadónak, akik sok jó terméket dobának ki a könyvpiacon. Körösi könyve elejétől végig könnyed, élvezetes olvasmány. Több százra menő képeiben pedig jól ki vannak válogatva épen azok, melyek a legjobban érdeklik kelet mesés világából a magyar embert. Az értékes munka ára öt forint.

* Nem kell már a volapük nyelv. Ha az ember utra kel nyáron Francia-, Spanyolországba (ámbar ki menne most oda?), Olaszországba, Portugáliába, vagy Oroszországba, hemegy Rozsnyai Károlyhoz és megvesz a „Gyors nyelvmesterek“ című füzetekből olyanokat, amelyeknek az országaiába készül. A „Gyors nyelvmesterek“ ugyeszen vannak megcsinálva, az összes olyan beszélgetésekkel, melyekre egy turista lépten-nyomon rászorul. Dióhéjban meg vannak magyarázva a nyelv-regulák is s ami a legtöbbet ér, a kiejtés pontosan fel van tüntetve. A csinos kis füzetek az illető országok színeit viselik s egyenkint harmincz krajczárba kerülnek.

* A közönségi közigazgatás kézikönyve. Dobosi István maglódi jegyző, a „Közönségi közigazgatás kézikönyve“ című közismert munkája 6-ik kiadásban jelent meg. Dobosi István ezen munkájával egy nagybecsű közigazgatási munkát nyújt, amelyből úgy a szakember, mint a laikus

megbízható vezérfontalat talál a közigazgatás terén. E mellett egységes szakkönyvet ad a közigazgatási tisztviselőknek, sőt közjegyzők és ügyvédeknek is, mert e munkában az összes közigazgatási törvények, rendeletek, öntvények és évi jelentőségi határozatok fel vannak dolgozva a szükséges tudnivalók, minden más segédforrás nélkül e műben feltalálhatók. Az ujonnan átdolgozott munka különösen felöleli: a) az alkotmány, törvényhozás és önkormányzatot, b) a hadügyi, pénzügyi, bírói és közigazgatási hatóságok szervezetét, c) nemzeti-ség, vallás, állampolgárság és hivatalviselés, d) közértelem önkormányzat és közigazgatást, e) egyenes, közvetett adók és egyedáruságok a helyegilletéket és díjakat, f) a katonai ügyeket, g) a közoktatás ügyét, h) kereskedelmi ügyekből a közutak, vaspályák és iparügyet, i) a földmívelési ügyek közül a jog- és birtokviszonyok rendezését, a közhasználatu vizek, állategészségügy és a munkaviszonyokra vonatkozó ügyeket, végre k) a bíraskodást és jogszolgáltatást. A három kötetből álló munka megrendelhető a Pallas kiadóhivatalában. Ára 10 forint.

* Az Athenaeum vöröskötésű olvasótárában megjelent két kötetben Heimburg W. érdekes regénye: „Tollen Lóri”. Ára mindenik kötetnek 50 krajczár.

Az Akadémia diszülése.

Ötvennyolczadszor gyűltek ma délelőtt össze a magyar halhatatlanok ünnepi közülésre. Az Akadémia disztremében kivülöz fénys vendégsereg is megjelent. Ott voltak: báró Bánffy Dezső miniszterelnök nejevel, Wlassics Gyula kultusz-miniszter nejevel, Perczel Dezső belügyminiszter, Szilinszky Mihály államtitkár, Tisza Kálmán, gróf Apponyi Albert, Szilágyi Dezső, Császka György kalocsai érsek, gróf Andrássy Gyula, Fraknói Vilmos ezimzetes püspök, Hollán Ernő nyugalmazott altábornagy, Szalay Imre, Berczik Árpád és Gál Jenő miniszteri tanácsosok.

A program egészben három pontból állott: az elnöki megnyitóból, a titkári jelentésből és Károlyi Árpádnak egy előadásából, amely Bocskaynak történeti szereplésével foglalkozik.

Tíz óra elmúlt, amikor az elnökség elfoglalta helyét. Az elnöki széket báró Eötvös Lőránd helyezkedett el, balján Wlassics Gyula kultusz-miniszter, az Akadémia új alelnöke, kétoldalt Gyulai Pál és Szily Kálmán főtítár.

A közgyűlést báró Eötvös Lőránd nyitotta meg.

Báró Eötvös megnyitója.

Változatlanul és mozdulatlanul — úgy kezdte — semmi sem marad ezen a világon. Változik a lehűlő föld alakja s még a csillagok járása is és változik mindaz, amit e földön az ember alkot, mikor létezésükéleteit és ábrándjait kielégíteni törekszik.

A történet, a természet története éppen úgy, mint az emberiség története a jelenkor iskolájában arra tanít, hogy ezek a változások nem egyes pillanatokban, hanem folytonosan mennek végbe és hogy azok a nevezetes események is, melyeket a krónikás tábláján följegyzésre méltat, csak e folytonos változásoknak s az őket létesítő tényezőknek szembeötlőbb megnyilatkozásai.

A tudomány, mely e változásokat figyelemmel kíséri és folytonos összefüggésekben kíséri törek, nem döntötte még el azt a kérdést, s talán nem fogja eldönteni sohasem, vajjon azok javulást vagy romlást jelentenek-e? Ez nem is annyira a tudomány kérdése, mint inkább a hitnek és a tagadásnak örökös vitája, a hitnek, mely szebb jövővel kecsegtetve tettekre serkent, a tagadásnak, mely törekvéseinket céltalanoknak tüntetve elő, a kétségbeesésbe hajt.

Istennék hála, az emberi szíven e két ellentét közül a hit az erősebb, mert bár a multak dicsőítése és a jelennek becsmérlése minden divatos szólásformák között talán a legrégebb divatos, nem gondolhatom, hogy túlnagy volna azon komolyan kétségbeesetteknek száma, akik az ily mondatokból szigorú logikával a folytonos romlás tételeit vonván le, a javulás lehetőségét még a jövőben is tagadják.

Mint maga földünk és minden e földön, úgy Akadémiánk is alá van vetve a változás törvényének. Változása nem egy napról a másikra, hanem szervezetét egészben egyszerre felforgató reformok által, hanem folytonosan, majdnem észrevétlenül megy végbe azáltal, hogy feladatának teljesítésében a haladó kor változó szükségleteihez alkalmazkodik.

Egy-egy esemény tárja fel itt is a fejlődés menetét.

A lefolyt akadémiai évnek is megvan a

maga tanulsága. Eseményei közül kettőt akarok kiemelni.

Ebben az évben hunyta be szemét örök álomra a mi Brassay Sámuelünk és ebben az évben készült el a Pallas nagy lexikona. Meghalt a legnagyobb magyar polyhistor, aki több tudományt és többfelét gyűjtött össze hatalmas agyában, mint bárki tudósaink közül és megszületett az a könyv, mely legalább a sokféleséget tekintve, ismeretekben még nála is gazdagabbá teszi a nemzetnek minden fiát, ki az iskolában értelmesen olvasni megtanult. Ez a sokoldalúság ezért nem is kecsgetheti ma már a tudós ambícióját, kielégítést ennek csak a szakszerű kutatás s az azzal járó elmélyedés adhat.

Brassay Sámuelünk nem lesz többé! A lexikon megjelenéséből és keletkezésének módjából azonban még egy más tanulságot is vonhatunk le. Létrejött az a nélkül, hogy Akadémiánk gyarmoklását, a kormány támogatását, vagy egyesek áldozatkészségét igénybe vette volna, létrejött a vállalkozás nehézségeitől és esélyeitől vissza nem riadó lelkes kiadók és az évek hosszú során át széleskörű tudományát és egész erejét arra áldozó szerkesztőnek munkássága által, olvasóközönségünk egy végtől fónva érzett szükségletét kielégítve.

Bizony nagy változás, bizony nagy haladás ez! Irodalmunk immár mind kevésbé szorult gyámloló támogatásra s épen azért terjeszkedik és erősödik, g, mint a fa, mely a maga természetes talajában a szabad ég alatt magraszra nő és hatalmas ágakat hajt, az üvegház fülledt levegőjében pedig, még a leggondosabb kertész gondozása mellett is, csak törpe marad. Más azért ma Akadémiánk feladata is irodalmunkkal szemben, mint volt alapításának idejében. Szépirodalmunknak, tankönyv-irodalmunknak s még tudományos ismeretterjesztő irodalmunknak is van ma már olvasója és van kiadója. Irodalmi, közművelődési és a tudományt népszerűsítő társulatokban bővelkedünk. Nem a kor igényeinek tesz-e eleget Akadémiánk, mikor ily viszonyok között munkaerőjét mind jobban, és jobban a szakszerű tudomány művelésének terén összpontosítja? Igaz ugyan, hogy a tudomány művelése csak kevesek hivatása lehet s annak termékeit azon alakjukban, amint a tudós dolgozószobájában megérik, csak kevesen használhatják, mégis nemcsak egyesek kedvtelése, hanem milliók szellemi érdeke forog itt szóban, mert tartalmaz egy nemzet irodalmának csak tudománya adhat.

Azért, amint műveltségünkben jobban és jobban közeledünk a legműveltebb nemzetekhez, Akadémiánk is mindinkább egy uton halad azoknak akadémiáival s ekként, hogy röviden szóljak, napról-napra tudományosabb lesz.

Ezután még a mi nemzeti alkotásainknak idegen nyelven való közléséről és az Akadémia jövőjébe vetett hitéről szól az elnök, így végezvén:

— Fölre a kishitűséggel! Az út, amelyen járunk, a helyes út, a haladás útja!

Az eljenzessel fogadott megnyitó beszéd után Szily Kálmán főtítár terjesztette elő titkári jelentését.

Szily Kálmán jelentése.

„Minden ország akadémiaja — írta a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a mult évben Akadémiánk — kiváló gondot fordít, szótári munkássága által is, a nemzet nyelvének művelésére és fejlesztésére. Az Akadémia Frangaise egyedüli feladata a francia nyelv szótárának folytonos tökéletesítése.”

„A magyar tudományos Akadémia — folytatja a miniszter ur — elismerésre méltó munkásságot fejtett ki ez irányban is. A szótári munkának azonban folytonosnak kell lennie, valaminek folytonosnak a történelmi, régészeti és természettudományi kutatások, amelyeket az állam állandó évi segélyben részesít.”

Ezek az okok indították a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy a törvényhozástól, Akadémiánk számára, a jelen évtől kezdve, az évenkénti államszűkítő fölemelését kérje s a törvényhozás el is fogadta a miniszter ur javaslatát. Így most már haladéktalanul megindíthatja a nyelvtudományi osztály — amit már több év óta tervez — az előkészületeket a nagy szótár második kiadásához s így már biztosan remélhetjük, hogy ez a második teljesebb és tökéletesebb új kiadás 10—12 év alatt napvilágot is fog látni.

Ide számíthatom az „Elkerülhető idegen szókis szótárát is, melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur kezdeményezésére a nyelvtudományi bizottság most állítat össze.

Az idegen szókorról még egy más jegyzéket is szándékozik a nyelvtudományi bizottság készíteni, tudniillik egy jegyzéket a magyar helyesírásról, irandó idegen szókorról, függelékül a helyesírási szabályokról. Talán jobb, hogy e munkát mindelőtteg nem készült el. Hadd tombolja ki magát a furor phoneticus egészen. Irodalmunk s különösen hirlapirodalmunk egy-

része ugyanis már annyira megy az ugynevezett magyaros helyesírásban, hogy nemcsak a talán akkor először olvasott francia szót írja mindjárt magyarosan, hanem legújabbban már a személyneveket sem kiméli. S én ezt jó jelnek tekintem. Ép így tettek Molnár János és követői a mult század végén; de utódaik csakhamar meggyőződtek, hogy itt már sem előrehaladás, sem megállapodás, egyedül a visszatérés lehetséges. Visszatértek s a mai tulzób is vissza fognak térni a szerintem egyedül biztos alapra; s a közmegállapodás az lesz, hogy csakis a meghonosodott s a meghonosítani akart idegen szokat fogjuk magyar helyesírással írni.

A főtítár azután az osztályok működéséről szólva, így folytatja:

Akadémiánk tagjai, szaktudományuk művelése mellett, tevékeny részt vesznek a tudományterjesztés munkájában is. Bárhová tekintünk, akár tudományos egyesületeinkre, melyek voltaképen nem egyebek, mint az Akadémia kirendeltségei az ismeretterjesztés közvetítésében, akár a magánkiadók nagyobb irodalmi vállalkozásaira, a vezetés élén s a munkatársak törzskarában mindenütt megtaláljuk Akadémiánk képviselőit. Csak egy példát akarok említeni. A Pallas nagy lexikonának befejeződése, ami e hazában az ismeretterjesztést illti, a mult évnek kétségtelenül legnagyobb irodalmi eseménye. Összeszámláltam, hány akadémikus volt a munkatársak közt: nem kevesebb, mint 65. Igaz, hogy a főérdem a főszerkesztő, Bokor József, de az is igaz, hogy épen e 65 munkatárs nélkül a lexikon bajosan érte volna el azt a színvonalat, amelyet tényleg elért s mindvégig megtartott.

Végül még az irodalmi ünnepekről és az elhalt tagokról szól a főtítár.

Károlyi Árpád rendes tag ült ezután a felolvasó asztalhoz, hogy Bocskay szerepe a történetben című nagyérdékű tanulmányát felolvassa.

Egy a tíz szobor közül.

Károlyi egyetemi tanár, aktuális témát választott felolvasása tárgyául. Abból az alkalomból, hogy ő felsége a székesfővárosnak ajándékozott tíz szobor közé fölvetette a Bocskay István alakját is, a tudós történetíró Bocskay szerepét rajzolja a magyar nemzet történetében.

Széles alapon, nagy történeti háttérrel rajzolja meg a Bocskay föllépése előtti időszak képét. Hazánk színtere volt akkoriban két óriási harcznak, mely egyrészt a protestantizmus és katolicizmus közt, másrészt pedig Európa és a török uralom között folyt. Élénken rajzolja a politikai küzdelmeket, főleg az osztrák uralkodó áramlatokat, melyek a politikai magyar nemzetet egyszerű etnografiai népiség szerepére akarta alágyújtani.

A legválságosabb pillanatban áll az osztrák politika ezekre elő Bocskay István, aki gyermek- és ifjúkorában az udvar körül, a nemes ifjak társaságában nevelkedett. Ott alkalmat nyílt beletekinteni az udvari élet viszonyaiha s később látta az erdélyi fejedelmi udvar szerényebb képét, mely kisebb, de melegebb ragyogásával közelebb állott a szívéhez.

Előbb Magyarország integritásának visszaállítására csinál szövetséget a török ellen, majd mikor ez a terve dugába dől s maga számkivetésbe megy, megárlódik benne az a nagy érzeme, melynek később szentelte egész életét.

Ez az eszme, ez az ideál öntudatlanul lapangott az évek alatt végyő sejtleteiben, de csak Bocskay józan agyában jutott világos kifejezésre: Magyarország számára magyar nemzeti politika. „Bocskay eszméjének magya és veleje — ugymond a felolvasó — abból a valóban egyszerű nemzeti s egyszerűmindegyetemes értékű gondolathoz állott, hogy a szent István koronájával megkoronázott római császár nagyhatalmi politikájába bele kell illeszteni a magyar nemzeti állam politikáját oly módon, hogy a magyar királynak, mint ilyennek, legyen meg a maga külön magyar politikája a nemzetközi viszonyok és a belső államélet térszín egyaránt.”

Ezután Bocskay eszméinek megvalósulását vázolja lépésről-lépésre egész a mai helyzetig s záró szavában így szól:

„Minden mindaz, amiről egykor Bocskay küzdött, amit hisz lelke tervezett, imé megvalósult: akkor az az uralkodó, aki a tervet a maga egész mivoltában először fogta föl teljesen s amint föl fogta, asonnal végre is hajtja; az az uralkodó a zárókö beillesztésénél ózinto kegyelettel emlékszik még vala arról, aki az épület falait lerakta. Szobrot állít neki s odaszól népéhez:

„Jertek, fontjunk kossorut homlokára, mert bizony mondom nektek, megérdemli!”

A felolvasást zajosan megélezték.

A közgyűlés után az Akadémia tagjai lakomára gyűltek össze az István főherceg szállodában.

Az akadémikusok a fehér asztalnál.

Ott voltak a terített asztal körül: Baró Eötvös Loránd, gróf Apponyi Albert, Szász Károly, Rákosi Jenő, Herczeg Ferencz, Vecsey Tamás, Concha Győző, Beöthy Zsolt, Gyulai Pál, Thán Károly, György Endre, Pauer Gyula, Pauer Imre, Szily Kálmán, Schwarcz Gyula, Léva József, Herczeg Árpád, Görgői István, Lengyel Béla, Steindl Imre és mások.

A menü a következő volt:

Potage Metternich.
Fogas á la Chambord.
Jambon de Prague au Madeira et flet de boeuf en crepinettes.
Pouche Roumaine.
Oisons nouveaux et Poulets farcies.
Salade de laitue et Compots assorties.
Asperges en branches.
Parfait de framboises.
Pâtisseries. Fruits. Fromages.
Café Moca.
Old Sherry. Budai naphegyi 1884.
Magyarádi.

Az első felköszöntőt báró Eötvös Loránd, az Akadémia elnöke mondotta, éltetvén ő felségét a királyt és a királynét. (Eljenzés.)

Szász Károly püspök az Akadémia elnökére, báró Eötvös Lorándra ültet poharát. (Eljenzés.)

Török Aurél szíve egész melegeivel üdvözlöi Wlassicsot és Zichy Antalt.

Báró Eötvös Loránd Wlassics miniszter nevében és megbízásából köszönetet mond megválasztásáért az Akadémiának. (Eljenzés.)

Szily Kálmán főtákar emelkedett ezután szólásra. Az Akadémia valamint a muliban, a jelenben is — úgy mond — hűen teljesít kötelességét. Egyforma elismeréssel nyújtja most is a habért gazdagnak, szegénynek. (Eljenzés.) Poharát az új tagokra, köztük arra emeli, kinek híre, neve nemcsak a nemzet előtt ismeretes, hanem a világ népe a legjobb szónokok között említi. (Taps és lelkes eljenzés.) Eljen gróf Apponyi Albert! Perczekig tartó eljenzés.)

Nagy eljenzés között állott föl gróf Apponyi Albert: tisztelt uraim! Azok közül, kik a tiszteleti tagságra ketten ajánlottak, azzal támogatták megválasztásomat, hogy huszonöt éves politikai mul-tam dacára nem merültem el a napi politika sa-rában, mert filozófiával, idealizmussal, eszmékkel és ezek harczával erkölcsi magaslaton tartottam magamat. Ez a dolog igaz lehet, s hogy igaz, tudja az élite-közönség, tudják a politikai faktorok is, azért támadnak minduntalan! (Derűtség.)

Közte és az Akadémia érzelmi világa között a szép erkölcsi tekintetében lelki rokonság áll fenn, ezt mutatja megválasztása is, amiért az Akadémia iránti hálájának ad kifejezést. Az Akadémia eddig megőrizte, távol tartotta magát a naturalizmustól s az esztetikai szépet megfelelően művelte, kívánja, hogy így működjen a jövőben is. (Eljenzés.)

Pauer Imre az osztály kitűnő tagjára, Károlyi Árpádra, továbbá Gyulai Pálra és Herczeg Ferenczre ültet poharát; ez utóbbiak ugyanis díjat nyertek. Hegedűs István, Gyulai Pált éltetvén, Könyv Gyula Herczeg Ferenczet, Czobor Béla Szily Kálmán főtákar, Nagy Ferencz báró Eötvös Lorándot. Beszélt még Schwarcz Gyula is.

A banket az esti órákban ért véget.

SPORT.

Országos kerékpárversenyek. A temesvári Velocitas-kerékpáregylet a vidéki hírlapírók országos szövetségének javára ma délután 3 óra-kor a temesvári fa-pályán országos nyílt kerékpár-versenyeket rendezett. Óriási közönség töltötte meg a szépen feldisznított tribünöket és mindvégig érdek-lődéssel kísérte az izgalmas versenyek eredményét. A nap főhősei Wiegand Rezső és Greiner Frigyes voltak, akik az összes nyílt versenyekben diadal-maskodtak.

A verseny részletes lefolyása a következő volt:

I. Megnyitó-verseny: 1. Greiner, 2. Wiegand, 3. Katzer. II. Vendégek versenye: 1. Wiegand, 2. Greiner, 3. Katzer. III. Kezdeti ver-senye: 1. Zelenka, 2. Mayer, 3. Kanton. IV. Futam, Temesvár bajnokságáért: 1. Frákl, 2. Gaál, 3. Schwarz. V. Főverseny: 1. Greiner, 2. Katzer, 3. Szárita. VI. Futam, Temesvár dí-jáért: 1. Wiegand, 2. Katzer, 3. Zelenka. VII. Ver-senye a hölgyek díjáért: 1. Morachdorf, 2. Zacher, 3. Beck.

Következett Wiegand és Greiner rekord-kísérlete tandemben, melyen egyharmad kilométert minden vers-tés nélkül 21 1/2 másodperc alatt tettek meg.

Végül a vigaszversenyben 1. Katzer 2 p. 1 mp., 2. Zacher 2 p. 2 mp., 3. Szárita 2 p. 2 1/2 mp. alatt tette meg az utat.

Budapesti tavaszi meeting.

(Második nap.)

Szép idő kedvezett a Nemzeti hazafi-díj nap-jának. A közönség ma még jobban megtöltötte a nézőtér, mint tegnap. Az arisztokrácia ma is erősen volt képviselve s a sportközönség színe-java nagy érdeklődéssel nézte végig az eseményeket. Különösen a Nemzeti hazafi-díj eredménye elé né-zett nagy várakozással, melynek küzdelmében derbylovak vettek részt.

Az 1898-iki Nemzeti hazafi-díj meglepetéssel végződött. Busserl, a verseny legréalizább favoritját, megverte Áruló, ugyanaz a ló, mely a Trial Stakes-ben mögötte volt.

Bármennyire elsőrangú háromévesnek tart-juk a Gagacsikót, a verseny eredményét egészen realinak nem tartjuk, mert a több ízben történt kitörések és hamis startok mindenesetre befolyás-al voltak az eredményre. Különösen Busserl-re volt hátránnyal ez a körülmény, mert a Dreher-kancza sokat veszített a startnál s az egyenesen a késedelmet — bármily gyönyörűen nyomult is fel az utolsó pillanatban — nem tudta behozni.

A nagyartartott Lulu ma is Busserl mögött jött be. A Springer-lovat már nem mentheti semmi-fele körülmény. Azt a benyomást tette reánk, hogy normális viszonyok között is ott végzett volna s hogy a derbyben alig van keresnivalója. Jól futott Góher, mely a legtöbbet veszített a startnál s mégis negyedik volt.

Érdekes volt még a két évesek szereplése, melyek között nem egy jövőendő nagyságot láttunk. A részletes eredményt alább adjuk:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona, távolság 1400 méter.

1. Krausz L. Furfang, 57 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Wahrmann R. Baccillus 55 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Gróf Degenfeld Szeszély II. 58 1/2 kilogramm, lovagolta Barker.

Futottak még: Gróf Henckel A. Hermína 48 1/2 kilogramm, lovagolta Marsh, lovag Lederer Balek 57 1/2 kilogramm, lovagolta Peake, báró Schossberger Helyes 56 kilogramm, lovagolta Griffiths.

A vezetést Furfang vezette, de rögtön életemt Baccillus s erős iramban kezdett az egyenesbe, ahol felnyomult Balek, de a távoszlópnál visszahanyat-lott, míg Furfang a mezőny élére ment s Baccillus ellen könnyen győzött.

Másfélhosszal könnyen nyerve, nyakhosszal har-madik. — Totalisateur: 5 : 29. — 1 frtos helyen 5 : 35. — 30 kros helyen 5 : 30. — Helyrefogadások: I. 25 : 71. II. 25 : 74.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 5 : 12. Szeszély II., 5 : 28 Baccillus, 5 : 33 Balek, 5 : 39 Her-mína, 5 : 47 Helyes.

Könyvfogadások: 1 1/2 Szeszély II., 5 Balek és Helyes, 6 Baccillus és Hermína, 7 Furfang.

Versenyérték: 1970 korona, 1930 korona a má-sodiknak, 1700 korona az egyleti pénztárnak.

A győztest megvette Mr. Siltón 5400 koronáért.

II. Rittér-díj. Díj 2000 korona. Távolság 2800 méter.

1. Báró Springer G. Perpedes 61 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams.
- Gróf Andrassy T. Jason 62 1/2 kilogramm, lovagolta Barker.

Jason közepes iramban vezet körül a pályán, Perpedes feltartva követi. Jason-t lovagolni kellett A távoszlópnál Perpedes elébe kerül s köny-nyen győz.

Egyhosszal könnyen nyerve. Totalisateur: 5 : 14. — 1 frtos helyen 5 : 12. — 30 kros helyen 5 : 11.

Jason kvótája győzelem esetén: 5 : 8.

Könyvfogadások: 2 reá Jason, 1 1/2 Perpedes.

Versenyérték: 2400 kor., 300 kor. a másodíknak.

III. Egyesített nemzeti és hazafi-díj. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter.

1. Báró Königsvalter Áruló 56 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Dreher A. Busserl 54 1/2 kilogramm, lovagolta Smith.
3. Báró Springer G. Lulu 56 kilogramm, lovagolta Hyams.

Futottak még: Gróf Degenfeld Góher 56 kilo-gramm, lovagolta Sharpe. Gróf Hadik-Barkóczy E. Vivó 56 kilogramm, lovagolta Barker. Gróf Henckel A. Sena-tor 56 kilogramm, lovagolta Grimshaw. Gróf Hunyady Jerry 56 kilogramm, lovagolta Grimshaw. Gróf Hunyady Jerry 56 kilogramm, lovagolta Wilton. Szemere M. Va-laki 56 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Több kísérlet után jó start, mellynél csak Góher veszített legtöbbet. Jerry vezet Vivó és Valaki előtt. A rövid oldalon Vivó lovagolva van s Lulu felnyomul.

A távoszlópnál Lulu vezet, erős felszólításra melléje kerül Áruló. A hátrédből óriási rush-al Bus-serl vonul fel, de későn, mert Áruló már a csél

előtt van másfél hosszal, Busserl, Lulu, Góher, Valaki, Jerry, Vivó, Senator az említett sorrendben követik.

Másfélhosszal könnyen nyerve, kéthosszal har-madik. Idő 1 p. 52 3/4 mp. — Totalisateur: 5 : 24. — 1 frtos helyen 5 : 24. — 30 kros helyen 5 : 19. — Helyre-fogadások: I. 25 : 33. II. 25 : 31. III. 25 : 35.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 5 : 11 Bus-serl, 5 : 28 Valaki, 5 : 29 Lulu, 5 : 83 Vivó, 5 : 151 Sena-tor, 5 : 159 Góher, 5 : 168 Jerry.

Könyvfogadások: 1 1/4 Busserl, 4 Valaki, 4 1/2 Áruló, 5 Lulu, 12 Vivó, 20 Góher és Jerry, 25 Senator.

Versenyérték: 20,000 korona, 3000 korona a má-sodiknak, 1500 kor. a harmadiknak, 6280 korona az egyleti pénztárnak.

IV. Eladók handicapje. Díj 2000 korona. Távolság 1800 méter.

1. Rohonczy G. Etuska 52 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Gróf Andrassy T. Bora 59 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
3. Geist G. May be 58 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Futottak még: Szászbereki ménés Georgette 58 1/2 kilogramm, lovagolta Peake. Ugyanaz Stréber 49 kilo-gramm, lovagolta Slack.

Stréber vezető iramban May be előtt. Etuska az egyenesben s biztosan tartja a mezőnyt, melyet feltartva nyer meg. Az utolsó pillanatban May be átadja Borának a második helyet.

Három hosszal feltartva nyerve, fejhosszal har-madik. — Totalisateur: 5 : 26. — 1 frtos helyen 5 : 21. — 30 kros helyen 5 : 20. Helyrefogadások: I. 25 : 48. II. 25 : 67.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 5 : 11 Ge-orgette és Stréber, 5 : 14 May be, 5 : 26 Bora.

Könyvfogadások: 1 1/2 Stréber, 3 Etuska, 4 May be, 6 Bora és Georgette.

Versenyérték: 1960 korona, 280 korona a máso-díknak, 60 korona az egyleti pénztárnak.

A győztesre ajánlat nem történt.

V. Nyeretlen háromévesek handicapja. Díj 3000 korona, távolság 1100 méter.

1. Gróf Festetich T. Heritiere, 50 kilogramm, lovagolta Marsh.
2. Báró Springer Vert Vert 55 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams.
3. Gróf Andrassy T. Jutalom 51 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Futottak még: Péchy A. Dome 60 kg., lov. Pratt báró Üchritz Zs. Pál 54 1/2 kilogramm, lovagolta Sharpe, gróf Károlyi Bojag 52 1/2 kilogramm, lovagolta Huxtable, gróf Teleki I. Cserebere 46 1/2 kilogramm, lovagolta Wil-ton, Rohonczy G. Arkadia 45 1/2 kilogramm, lovagolta Szöbüllöde.

Jutalom vezet Heritiere és Vert-Vert előtt, a távoszlópnál Heritiere megy az élre és könnyen győz. Pál sokat veszített a startnál.

Négyhosszal igen könnyen nyerve, háromhosszal harmadik. Idő 1 p. 11 mp. — Totalisateur 5 : 15. — 1 frtos helyen 5 : 17. — 30 kros helyen 5 : 19. Helyre-fogadások: I. 25 : 33. II. 25 : 34. III. 25 : 65.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 5 : 18 Pál, 5 : 19 Vert-Vert, 5 : 45 Bajag, 5 : 85 Cserebere, 5 : 94 Jutalom, 5 : 111 Dome, 5 : 289 Arkadia.

Könyvfogadások: 2 Pál, 3 Heritiere és Vert-Vert, 5 Bajag, 8 Jutalom, 12 Arkadia, 16 Cserebere és Dome.

Versenyérték: 2950 kor., 780 kor. a másodíknak, 20 kor. az egyleti pénztárnak.

VI. Kétévesek eladó-versenye. Díj 2000 kor. Táv 1000 méter.

1. Báró Königsvalter Heute noch 54 1/2 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Szászbereki ménés Beata 53 kilogramm, lovagolta Peake.
3. Rohonczy G. Arkangyalát 48 1/2 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Egyed A. Vértes 54 1/2 kilogramm lovagolta Griffiths. Gróf Wenckheim D. Bokros II. 49 1/2 kilogramm lovagolta Sydenham. Mr. C. Wood Harmat 49 1/2 kilogramm, lovagolta Rawlinson.

Beata és Bokros II. vezetnek. Arkangyalát elmarad a startnál. A távoszlópnál Heute noch ki-buvik s könnyen nyer. Arkangyalát, mely a tribü-nök előtt kénytelen a mezőnyt megkerülni fejhossz-szal harmadik.

Öt hosszal igen könnyen nyerve, nyakhosszal harmadik. Idő 1 p. 4 mp. — Totalisateur 5 : 151. forin-tos helyen 5 : 14. — 30 kros helyen 5 : 14. — Helyre-fogadások: I. 25 : 45. II. 25 : 89.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 5 : 20 Bokros II., 5 : 28 Harmat, 5 : 35 Arkangyalát, 5 : 38 Vértes, 5 : 40 Beata.

Könyvfogadások: 3 Arkangyalát, 8 1/2 Bokros II., 4 Beata, Harmat és Heute noch, 7 Vértes.

Versenyérték: 1970 korona, 600 korona a máso-díknak, 400 korona az egyleti pénztárnak.

A győztes 3800 koronáért visszavásároltatott.

VII. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona, távolság 1000 méter.

1. Dreher A. Brodler 55 kilogramm, lovagolta Smith.
2. Capt. Gaston Sándor 55 kilogramm, lovagolta Cleminson.
3. Wahrmann R. Damiette 58 1/2 kilogramm, lovagolta Rawlinson.

Futottak még: Gróf Andrassy Tivadar Becses 59 1/2 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gróf Degenfeld J. Wedding eve 55 kilogramm, lovagolta Barker. Egyed

A. Ártatlan 53½ kilogramm, lovagolta Griffls. Báro Erlanger Bo-fann 53½ kilogramm, lovagolta Hyams. Gróf Festetics I. Malmison 53½ kilogramm, lovagolta Park. Gróf Hunyady J. Jolly Girl 53½ kilogramm, lovagolta Wilton. Gróf Károlyi Gy. Rézes 53½ kilogramm, lov. Bulford J. Krausz L. Zsuzsi 53½ kilogramm, lov. Huxtable. Péchy A. Milne 55 kilogramm, lovagolta Sharpe. Gróf Weuckheim D. Imperieuse 53½ kilogramm, lovagolta Adams.

Malmison, Bo-fann vezettek, az ut közepén Damiette került melléjük, mögötte Imperieuse és kívül Brodier. A tavasznapnál kibontakozt a Damiette-t elhagyva, az élre kerül s biztos győztesnek látszik. A nagy tribünök előtt Brodier óriási speed-del nyomul fel s könnyen győz.

Háromnegyedhosszal könnyen nyerve, négyhosszal harmadik, idő 1 p. 2 mp. Totalisateur: 5 : 21. — 1 frtos helyen 5 : 19. — 30 kros helyen 5 : 22. Helyrefogadások: I. 25 : 42. II. 25 : 44. III. 25 : 126.

A többi 16 quótája győzelem esetén: 5 : 29 Sándor, 5 : 21 Malmison, 5 : 62 Imperieuse, 5 : 99 Wedding eve, 5 : 93 Milne, 5 : 110 Bo-fann, 5 : 115 Jolly Girl, 5 : 141 Ártatlan és Damiette, 5 : 162 Zsuzsi, 5 : 167 Beeseno, 5 : 324 Rézes.

Könyvfogadások: 2 Sándor, 21 Malmison, 4 Brodier, 6 Imperieuse, 10 Damiette és Milne, 12 Bo-fann és Jolly Girl, 15 a többi.

Versenyidők: 2970 kor., 940 kor. a másodiknak.

Verseny naptár.

Tavaszi meeting.

Május hó.

Budapest: 10., 12., 14., 15., 17., 19., 21., 22.
Bécsben: 24., 26., 29., 30.

Június hó.

Bécs: 2., 4., 5., 7., 9.
Arag: 5., 7., 9., 11., 12.
Krakkó: 16., 18., 19.
Kassa: 19., 20., 21.
Serajevo: 26., 29.
Lemberg: 29., 30.

EGYESÜLETEK.

* Pázmány-egyesület. Az Országos Pázmány-egyesület május 10-én délután 5 órakor a budapesti katolikus-kör nagytermében tartja szervező közgyűlését.

Mentők közgyűlése.

A budapesti önkéntes mentő-egyesület ma délelőtt 11 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen a beteg gróf Andrássy Aladár helyett Gerlóczy Károly elnökölt. A közgyűlés megnyitása után felolvasták az évi jelentést.

Eszerint az egyesület a múlt évben 11.998 esetben nyújtott első segélyt. Mőzsgőrségi szolgálatot 2287 mentő teljesített. Tömeges szerencsétlenség 29 esetben fordult elő s ezeknél 199 egyén sebesült vagy halt meg. Betegszállítás 2545 esetben történt. A múlt évben 597 elmebeteg, az 1895. év október 15-től pedig összesen 1216 tébolyodottat szállítottak be kényszereszközök használatára nélkül. A tagok száma 1887-től 1036; a múlt évben 204 mentő végzett rendes szolgálatot. Megemlíti a jelentés azt is, hogy az egyesületi helyiség szűk volna és a felszerelések hiányossága miatt a fővároshoz előterjesztést tettek, de azt még el nem intézték. Az év folyamán hat mentő-kurzust rendeztek a mentők gyári munkások és villamos-vasuti alkalmazottak számára. Több emberbarát 2837 forintot adományozott az egyesületnek s ezért a közgyűlés köszönetet mondott. A múlt évben 33641 forint volt a rendes kiadás. A jövő évi költségvetési előirányzatot 33941 frt kiadással és 29700 forint bevétellel állapították meg. A hiány fedezéséről gondoskodva van. A jelentést tudomásul vették és ezután a jutalmazásokra került a sor. Floris Áron azt indítványozta, hogy gróf Széchenyi Ödönt az alapszabályoktól eltérőleg, aranyéremmel tüntessék ki. Az indítványt kiadták a választmányának javaslattétel végett.

Gerlóczy elnök a jutalmak kiosztására Gelléri Szabó Jánost kéri fel, aki szép beszéd kíséretében osztotta ki az érmeiket. Aranyérmeket kapott Novotny József örsvezető több évi odaadó és emyedetlen szorgalmáért. Tiber Richárd, ki mint katonai tisztviselő egy feldoklót mentett meg. Ezüst érmét nyertek: Engel Bruno, Bördögh Róbert, Kollermann Árpád, Kohn Oszkár, Neumann József, Ott Gusztáv, Spitzer Béla, Tausz Géza. Bronz érmét: Bródy Mór, Barcsay Kálmán, Fodor Rezső, Friml Artúr, Görög Kornél, Körpel Sándor, Vatonék Jenő, Noszlopy Gyula, Obál Ferencz, Oppenheim Ferencz, Rudnay Imre, Radó Mór és Schüller Károly. Dícséretre Balázs Dezső, Bihari Jenő, Herczog Jakabot, Bleyer Jánost, Ladányi Józsefet, Polgár Elemért, Schweiger Lipótot és Zsigmondot, Berger Jakabot, Veres Andor és Ziffer Hugót érdemesítették. A jutalmak kiosztásával a közgyűlés véget ért.

NYILT-TÉR.

Luxus-kirándulás

Konstantinápolyba.

Indulás május 28-án

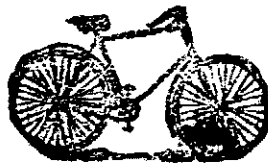
a magy. kir. államvasutak városi menetjegyi rovájának vezetése alatt.

Részletes programok fentvezett hivatalnál (Budapest, Hungaria-szálló) díjmentesen kaphatók.

Columbia-kerékpárok.

Meteor-kerékpárok.

Nagy

kerékpáriskola.
Kilenc mesterek Villanyvilágítás.
Fodor Károly és társa

Aréna-ut és Lendvay-utca sark.
Villamos-vasut megállóhelye.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde. A mai vasárnapi magán forgalom üzlettelen volt és csak egyes kötések fordultak elő. Az irányzat tartott maradt. Költetett: Osztrák hitelrészvény 359—359.10, Államvasut 359.25, Osztrák hitelrészvény zárul 359 forinton.

Budapesti önszegélyző népbank. E szövetkezet, amely még néhány év előtt egyike volt a főváros leginkább prosperáló szövetkezeteinek és évenként keresztül 7, 6 és 5 százalékat fizetett (igaz, hogy 6 maga 12 százalékat szedett kölcsönei után), a bukás szélére jutott. Még 1895-ben osztalékot is fizetett a szövetkezet és 1897-iki mérlegében már 90.000 forintot meghaladó veszteséget vall be. Ma tartották meg a rendkívüli közgyűlést, amelyen az előző közgyűlésen kiküldött vizsgáló bizottság bejelentette, hogy az okozott károk megtérítése iránt a volt igazgatósággal egyezsége lépett. A közgyűlés, amely csaknem botrányossá fajult, végül elfogadta az előterjesztéseket és új igazgatóságot és felügyelőbizottságot választott.

Országos iparegyesület. Az Országos Iparegyesület igazgatósága közzétette évi jelentését, melyből közöljük a következő főbb adatokat. A bevezető rész konstatálja, hogy az ezredéves ünnepet követő első esztendő az egyesület tevékenységében a komoly munkásság korszakát nyitotta meg ismét. A mindennapi élet és a napiesemények által felszínre vetett kérdések mérlegelése mellett az egyesület messzeható fontosságú kezdeményezésekkel foglalkozott, melyek közül évekre terjedő munkát fog adni: az ezredéves kiállítás tanulságainak értékesítése; az iparfejlesztés és új iparágak meghonosítása; és a vámtarifa létesítése érdekében megindított mozgalmak, melyeknek eddigi stádiumáról tüzetesen beszámol a részletes jelentés. A jelentés Iparoktatási című rovatában ismertet az egyesületnek az alsófokú ipariskolákkal és az országos iparoktatási tanácssal való kapcsolatát, az iparosok továbbképzése, a magyar stílus érvényesülése érdekében indított akcióit. Gyűjtemények és múzeumok cím alatt főleg a technológiai iparmúzeumnak az ipartestülethez való viszonyáról szól a jelentés. Az Iparosgyűlések és kongresszusok cím alatt számolt ad a jelentés az ezredéves kiállítás alatt tartott iparos-kongresszusok és gyűlések határozatainak érvényesítéséről. Az Iparpártolás című fejezet alatt egész sorát találjuk az egyesület kezdeményezéseinek az iparüzés gyakorlati kérdéseiben. A gyakorlati iparüzés című fejezet beszámol az ipari újdonságok és új szabadalmak ismertetéséről, az egyesületnek az olcsó butorok készítése érdekében indított akciójáról. Fontos fejezete a jelentésnek az ezredéves kiállítás tanulságainak értékesítése, amely elmondja, hogy a Matlekovits-féle kiállítási főjelentés egyes köteleiinek megjelenése során az egyesület a kiállítási főjelentésben egyes iparágak fejlesztésére vonatkozó javaslatok érvényesítésével kívánt foglalkozni. Az új iparágak meghonosítása címmel elmondja a jelen-

tés, hogy az egyesület az ősz kezdetén hazafias kereskedőinket felszólította, hogy a nálunk forgalomba jövő árucikkek tekintetében nyújtsanak tájékoztatást, honnan valók azok, jelszóló külföldről mely cikkek jönnek és miért nem lehet azokat a hazai iparosoktól megszerezni. A tanácskozások eddigi eredményét részletesen feltárja a jelentés, s már az itt közölt adatok is ékesszólóan mutatják a messze kiható jelentőségét ennek a mozgalomnak, amely az egyesület múlt évi működésének egyik kiemelkedő és emlékeztető momentum. Ez akció következtében az ország minden részéről és a külföldről is kapott az egyesület ajánlatokat, melyek egyrészt megfelelő ipartelep átengedése és berendezésére, másrészt új iparágak létesítésére (eddig 27 ily ajánlat jött) vonatkoznak. A jelentés végül közli az egyesület múlt esztendőjére vonatkozó hivatalos adatokat. Ez adatok szerint a most végződő munkaévben összesen 103 ülést tartottak az egyesület szakosztályai és bizottságai; felolvasás és előadás összesen 51 volt ebben az esztendőben.

Az Egyesült-Államok pénzügyei. Montecuccoli óta nem ismeretlen többé, hogy a háborúhoz pénz kell. Ezért irányul a spanyol-amerikai háború alkalmából mostanában az Unio pénzügyei felé a figyelem. Az Egyesült-Államok budgetje a legutóbbi, 1897. június 30-án lezáródott pénzügyi évben a következő számokat tüntette fel:

Bevétel:

Vámok	176,273.000 dollár
Adók	140,463.000 "
Kölcsöntételek	22,919.000 "
Hiány	20,160.000 "

358,816.000 dollár

Kiadás:

Beltűgy és külntf.	90,486.000 dollár
Hadűgy	48,905.000 "
Tengerészlet	34,590.000 "
Indiánok	13,019.000 "
Nyugdíjak	141,044.000 "
Kamatok	37,788.000 "

385,816.000 dollár.

A 20 milliónyi deficit azonban egyáltalában nem ad okot az aggodalomra, amennyiben ez igen könnyen fedezhető volna oly, jelenleg adómentes fogyasztási cikkek kivételével csekély adóval, melyek az Océanon innen régen és nagyobb mértékben megadóztatvák, mint a kávé, tea és kakao. Bevitelt ugyanis a múlt pénzügyi évben az Egyesült-Államokba:

	érték dollárokban	vám	jóvédelem dollárokban
Kávé	806,048,000 font	75,687,000	4 cts. 32,241,920
Tea	99,708,000 "	13,445,000	8 " 7,976,640
Kakao	26,912,000 "	2,914,000	4 " 1,076,480
		92,046,000	41,295,040

Mint látható tehát, a mérvékelt adótételek mellett a fogyasztás minden megzavarása nélkül 41.295.040 dollárnyi bevétel lenne elérhető, ami elegendő volna 1.300.000.000 dollárnyi háromezázalékos vagy 1.250.000.000 dollárnyi négyezázalékos kölcsön kamataira. A fenti budgetben az államadósságok kamatai 37.7 millió dollár összeggel szerepelnek, aminek az az oka, hogy az államadósság 386 millió dollár kamat nélküli jegyekből áll, amely veszedelmes luxust egyedül az Egyesült-Államok engedhetik meg maguknak, lévén ezen jegyek aranyra való beváltása bármikor eszközölhető. Amerika adósságai a következők:

Kamatkozó adósság	847.3 millió
Kamat nélküli adósság	386.2 "
Esetleges kötelezettségek	577.4 "
Kölcsöntételek	50.2 "

Az összesen 1,862,504.818 dollárnyi kötelezettségből és adósságból csak 847,386.680 dollár van fundálva. Az államkincs ellenben a következő tételeket mutatja:

aranyérem	210,803.335 dollár
ezüst	512,532.535 "
papírgy	97,818.324 "
kölcsöntételek	32,644.274 "
	853,798.467 dollár.

Amiből kitűnik, hogy az ezüstöt teljes értékű fizető eszköznek számítva, az államkincset kitevő összeg csak 162,000.000 dollárral kisebb az esetleges kötelezettségeknél. Ha a kormány azon lehetetlen helyzetbe kerülne, hogy minden fizetést aranyban kellene eszközölni, úgy természetesen az ezüst szintén egyenértékűnek nyilváníthatnák és az érték ezüst-alapot nyerne. Ez az amerikai pénzügynek egyetlen kényes pontja.

A szerkesztésért felelős: a főmunkaszerkesztő.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(10)

Írta: CROKER M. B.

— Hát honnan tudja, hogy én nem vagyok kanca és nem viselek parókát? Itt a nagy forróságban a paróka nem is volna rossz dolog. Nagyon kellemes volna, ha az ember neha levehetné a haját, mint ahogyan a kalapját leveszi. No de végre itt vagyunk az összeütközés helyén.

Miután a hosszú kocsisor mellett elhaladtak, két óriási géphez jutottak, melyek közül az egyik keresztben feküdt a síneken, míg a másik szinte merőlegesen emelkedett fölfelé. A vasuti töltésen égő hatalmas tűz egészen bevilágította a két szörnyeteger. Később vasuti korrólátok jutottak; mögötte kis órházat vettek észre, melynek ajtaja tárva-nyitva volt. A külsőben öreg, ősz asszony ült, aki könyökre támasztva a fejét, keservesen sirt és jajgatott, míg a kunyhó belsejéből panaszos hangok hallatszottak.

Honor ismeretlen kísérője azonnal megállott.

— Attól tartok, hogy itt szerencsétlenül járt valaki — mondotta. Ha nincs kifogása elene, bemegyek és megnézem, mi történt.

Alig fejezte ki Honor beleegyezését, kísérője átugrott a korlátot és eltűnt a kunyhóban.

XII.

Gordon Honor teljes életében nem érezte magát olyan elhagyottnak, mint ezen a helyen, ebben a pillanatban. A bennszülöttek a sötétben villogó lámpáikkal egymásután eltűntek a távolban; háta mögött ott volt a hosszú tehervonat és mindenfelé a titokzatos, előtte ismeretlen vidék terült el, melyről idegenszerű, kiabáló, jajgató, üvöltő hangok érkeztek feléje.

A fiatal leány aggódva tekintett a kunyhó felé, melynek halványan megvilágított belsejében emberi alakok mozogtak ide-oda, míg végre egyikük kilépett az ajtón. A kísérője volt, aki nem félőráig maradt távol, amint ő hitte, hanem csak öt percig.

— Az egyik fűtő súlyos sebet kapott a fején — mondotta Honornak. Itt fekszik a konyhában és a szegény emberek a gyógyszerért várják, akinek Okaraból kell jönnie. Addig valami csodatevő fűvet használnak és ráolvasással gyógyítják a sebet. Amint azonban látszik, egyik sem segít sokat a szegény emberen. Azt hiszem, én itt hasznossá tehetném magamat, jöllehet tapasztalataimat csak a lab-

dázsnál vagy a vadászataim előforduló baleseteknél szereztem. De önt nem hagyhatom itt a sötétben egyedül és éppen oly kevéssé szolihatom fel arra, hogy velem együtt bejöjjön, mert benn olyan a hőség, mint a kőszénában. De ha még kis ideig itt várakoznék, kihoznék valamit, amire azután leülhet.

— Köszönöm, de inkább én is bemegyek. Otthon az első segélynyújtásról tanfolyamot végeztem és benn talán segíthetek. Van is zsebemben flastrom, eau de cologne és egy olló!

— Helyes, de szedje össze minden ideg-erejét, felelő a fiatal ember, miközben kinyitotta a korlátot és Honort az órházhoz kísérte.

A kunyhóban fojtó hőség volt. Honor megjelenése nagy csodálatot keltett és a jelenlévők ugyancsak meglepettültek. Pislogó kis lámpa halvány fényénél, az egyik sarokban az ágyon, férfit látott feküdni, aki nehezen lélegzett és akinek homloka vérzett. Tarka katonába öltözött félév-bennszülött nő állott mellette és egyre csacsogott, de mást nem is tett. Ez összeaszott öreg asszonyon kívül a sebesültnek még két pajtása volt jelen, meg egy nagy, fekete pária-kutya, mely éles, sárga szemével a jelenlévők minden mozdulatára figyelt. A másik ágyon mozdulatlan emberi alak feküdt, mely kendővel volt letakarva; a kunyhó belsejét néhány angol kép, mely többnyire megfordítva volt a falra szögezve, egészítette ki.

A füstölő lámpánál a két utitárs végre szemtől-szembe állott egymással.

Gordon Honor előtt csinos, karcsu ember állott, szabályos arccsal, szép barna szemmel, amely figyelmesen őt vizsgálta. Valóságos gentleman, aki csöppet sem csodálkozott azon, hogy kissé halvány, de határozottan csinos fiatal leányt lát maga előtt, mert valami titkos érzés már régen megsugta neki, hogy akinek olyan puha, finom keze és olyan édes, tiszta hangja van, annak csinosnak kell lennie.

— A gyógyszerész egy óránál hamarabb nem érkezik ide, panaszkolta az öreg asszony és azután melancholikus fontoskodással a sebesülthez mutatva, folytatta: Rosszul van szegény. Jó fűveket tettünk a karjára és a feje búbjára, de azt hiszem, mégis meghal.

Honor kért valamit, amiből kötést csinálhasson és mert semmi erre alkalmasat nem talált, gyors elhatározással levette kalapjáról a fát, három részre tépte és ügyes, gyakorlott kézzel kimosta és bekötötte a szegény ember sebeit. Eközben Jarvis világított a lámpával, közbe egy-egy megjegyzést tett és bámulattal nézte, mit mivel a fiatal leány. Eddig

mindig csak azt hallotta, hogy fiatal leányok, ha vett és sebet látnak, sikítanak és elfutnak ez a fiatal leány pedig, bár kissé elhalványult, éppen olyan határozott, nyugodt és ügyes volt, mint egy hivatásos betegápolónő.

A megsérült kar és kéz, mely borzalmas látványt nyújtott, csakhamar be volt kötözve. Egyelőre arra volt szükség, hogy a levegőt kissé lehűtsék és ezáltal a sebesültnek pillanatnyi megkönnyebbülést szerezzenek. A fejsebet ismét megtisztították és bekötötték. Amikor azután a fiatal leány legyezőjével legyezni kezdte a beteget és biztosította őt, hogy a seb nem halálos, a beteg ismét bátrabb lett és gyöngye hangon kijelentelte, hogy már valamivel jobban érzi magát.

A bennszülöttek, akik köröttük állottak, mialatt a „sahib“ és a „Miss sahib“ barátjukon és földijükön segített, most a hangos sírásból és jajgatásból egyszerre bánulatba és dicséretbe csaptak át. Honor meglepte, hogy kísérője folyékony hindostani nyelven adja az utasításokat a jelenlévőknek, miként bánjanak tovább a beteggel; de meglepetése megütközéssé fokozódott, amikor az öreg asszony rikácsolva kiáltotta: Uram! a maga felesége szent, valóságos angyallá teszi jósága és szépsége!

Honor, aki éppen távozóban a kalapját igazította a fejére, nem adott időt kísérőjének a feleletre.

— En nem vagyok ennek az urnak a felesége, mondotta meglehetősen élesen. Hogy jut ez az eszébe?

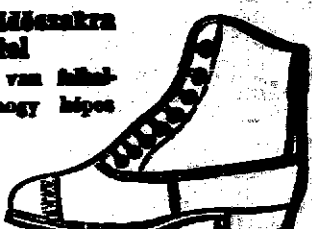
— Csak gondoltam... ne haragudjék reám!... csak gondoltam, mert olyan jól összeillenek! felelte az öreg ártatlanul, ami azonnal lefegyverezte a leányt. No és ami nincs, az még lehet és én mindketőjüknek tiszta szívből szerencsét, egészséget és hosszú életet kívánok! folytatta az öreg asszony, miközben a lámpával a kezében, mélyen meghajolt.

Honor nagy önérzettel hagyta el a kunyhót, visszatért a vasuti töltésre és az előbbi irányban gyorsan és szólanul folytatta az útját, miközben tisztességes távolságban maradt kísérőjétől. Volt valami a magatartásában, ami Jervist visszatartotta attól, hogy most karját vagy kezét nyújtsa neki. Az imént átélt esemény, melynél ő a flastromot nyújtotta a leánynak, sem hozta őket közelebb egymáshoz, sőt ellenkezőleg, messzebb állottak egymástól, mint éjjeli utjuk első része alatt és a fiatal hölgy bizalmas csacsogása egészen megszűnt.

(Folytatása következik.)

A tavaszi és nyári lábakra való tekintettel

Áruházam oly annyira van felkészülve cipőárukkal, hogy képes vagyok a tekintetben minden kíváncsúnak eleget tenni. Árak oly alacsonyak, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

Cangos cipő, egy darab pilling bőrből	2.50
Borjúbőr betétes cipő	2.50
Borjúbőr, kecskubőr-szárral, elegáns	3.50
Óvatos barna színtű, bergsteiger cipő	4.50
Óvatos barna színtű cangos cipő	4.50
Óvatos színtű barna borjúbőr, első kapcsos cipő	4.50
Óvatos zöld színtű előkapcsos cipő	4.50
Óvatos színtű barna félcipő	4.50
Stalduci cipő, világosbőr vagy kecskubőr szárral	4.50

Nőgyűzőknek.

Női laciú cipő, 16 cm. magas sarokkal	2.50
Legelő cipő	2.50
Óvatos színtű barna fűrészes angol cipő	2.50
Óvatos színtű barna gombos angol cipő	2.50
Óvatos zöld színtű előkapcsos cipő	2.50
Női zergebőr gombos cipő 10-12 gombmagas 4. - Ártatlan-lakból	4.50
Óvatos színtű barna félcipő	2.50
Zergebőr regatta-cipő, kötött valós	2.50
Laciú cipő, kötött valós	2.50
Óriási választék mindennemű óvatos barna és színtű cipő, valamint	
lehető bőrgyermek-, gombos- és stánc-cipőkből. — Választék	
mek pontosan összehozhatók több száz óvatos stáncból álló	
árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel	250

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-ter 6.
a New-York palotával szemben.

FOGAK

2 forinttól, anélkül, hogy a gyökereit el kellene távolítani, szájpaddal és anesztikával (hidmunka). Foghúzás fájdalom nélkül. (Cocain-injectio.) Igen tartós fogtömés. Fogkoronák gyökerekre illesztetnek, melyek a szájpaddal főleglegesen teszik.

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dráher-palota.
Vasár- és ünnepnapokon délután 4-5-ig.

A Magyar Ártatlan-Értékesítő Társaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz.
elválása kifizetés mellett, leg-olcsóbban 940

Aszfalt-burkolatok

Isztván és Nedves lakások, piszok sz. gyökerező szárazzá tétel.

TELEFON.

825

Előfizetések és Hirdetések

felvételnek lapunk kiadó-hivatalában.

VIII. Jánosfőut 65. szám

825

825

825

825

825

825

825

825

825

Fakánk bemutatott számtalan megbízható hiteltel bűncselekedet folytán ezen negyedszázad óta fennálló reedelő-intézet a legmegbízhatóbban ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóhatását, az elgyengült férfiak, magánéletük, a bujakor utókövetkezményeit, nőknél a felfertőzést, hármannyal, négyekkel, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magánállásuk egyik fő oka, és melyek gyógyítását a legújabb orvosi tudományok szerint, birtokos sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, v. ca. kir. oszt.-főorvos
Budapest, belváros, IV. ker., Kigó-utca 1. szám.

II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolhatik és gyógy-szerkeiről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető.

NEPSZERŰ UTJUTATÓ.

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek okozta gyógykezeléshez című könyv, volt ára 2 ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt be-küldővel mellett bérmentve, vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi élet fejlődése. III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. IV. Hugycsatorna (trippa) és hugycsőszűkület. V. A bujakor (siphilis) A szövődmény. VII. Elgyengült férfiak. VIII. Női magtalan-ság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtünetekje: a prostitúció.

FALAK

Rabitz és De Bruyn rendszerei szerint.

Fűdémzárkok (menyozatok), boltozatok, tetők, padlózatok, csatornák stb. Lakásátalakítások részére cölösz és olcsó, tűzbiztos, könnyű, gyorsan előállítható és mindjárt szűkebb helymegtakarító.

A kivételre egyedül jogosítottak:

Hörcher testvérek és Igner építőmesterek,

Budapest, IV. kerület, Gyár-utca 45. szám.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, hétfő, 1898. május 9-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Clémenceau.

Színház 5 felvonásban. Irtá Du-

ma Sándor és D'Artois Armand.

Személyek:

Clémenceau, Priele K.
Constantin, Mihály
Dobrowka, Nádai
Ela, Helvey L.
Ela, János, Markus E.
Vojnov Szergej, Horváth
François, Tóth
Léopoldine, Szacsavayné

Kezdeti 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Harmadszor.

A két tacsó.

Színház 2 szakaszban, 8 képpel.
Irtá Decourcelle Pierre. Fordi-
totta Komor Gyula. Zenéjét szer-
ezte Ifj. Bokor József.

Személyek:

Kerlor Georges, Szirmai
Helene, neje, P. Lukács J.
Jean, gyermekük, Gyurky F.
St. Myrte Armand, Lubinszky
Carmen, neje, Z. Bárdy G.
E. Alboise Robert, Raskó
Brisquet, az inasa, Kiss M.
Verrier, orvos, Szerdahelyi
Boutin, Lendvai
Humbert Pál, Kocsis
Simplice, Izsóné
Boisdu, Ujvári
Claudine, Gácsi M.
Pauline, Kury Klára
Milot, Solymosi
Edart, Tollagi

Kezdeti 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

684. szám. 681. szám.

Mozgó fény-
képek.

Böhm 3. felvonásban. Irták:
Blumenthal Oszkár és Kadel-
burg Gusztáv. Magyarosította:
Heltai Jenő.

Személyek:

Kapoor Kálmán, Tapoleczai
Marinka, Deili E.
Göncz Béla, Hegedüs
Hóza, Nikó L.
Kázar Vilma, Kalmár P.
Kaján Tibor, Gál
Mensky Horis, Góth
Ladányi Alajos, Szerényi
Gombos, Székely
Julia, Munkácsy M.

Kezdeti fél 8 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Loie Fuller k. a. mint vendég.

A gósák

vagy Egy japán teaház tár-

sítása.

Énekesjáték 3 felv. Irtá Owen

Eall. Ford. Faj J. H. és Makai E.

Zenéjét szerelte Sidny J.

Személyek:

Keginalt, Bronville, Szabó Mihály
Cunningham, Csáthy S.
Grimston, Odry Z.
Stanley, Kardos A.
Downey, Szergej
Bollon, Szilárd E.
Vun-Csi, Nádasy M.
Imári mári, Ferenczi K.
Mimoza, Boross
Aranyvirág, Várd G.
Bimbo, Szalai
Aranyháza, Hécse
Idolyácska, Szegedi
Lady Wynne, Szilárdy
Mary Worthington, Varga
Edith Grant, Aranyosy
Molly Seunore, Ledovszky
Kate Paulton, Mészáros
Katana, Kalmár
Tekmáni, rendőr, Márai
Nami, japán leány, Fehér K.
Egy kuli, Torkos

Loie Fuller kasszán, a jace-

genin tanca feltalálója a II. fel-

vonásban rendező japán táncot

lejt, a szepentin táncot pedig

a darab végén mutatja be.

Kezdeti 7 órakor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fejér Dezső.

Egy magyar
huszárkáplár
Bécsben.

Népszínház 3. felvonásban.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vig. Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Budai Színház	Kisfaludy Színház
Kedd	Otthon	Ninon, Babatündér.	Mozgó fény- képek	A két tacsó	Utazás egy apa körül	A vigéczek.	Orpheus vagy Rip van Winkle
Szerda	Bohéme-világ	She.	Mozgó fény- képek	A két tacsó.	A gésák	Negyven éves kis leány	Czigány- szerelem
Csütörtök	Folt a mely- tisztít	A sevillei bor- bély. A nap- pal és az éjjel.	Mozgó fény- képek	A két tacsó.	Utazás egy apa körül	A kis herceg	Bőregér
Péntek	A rejtett arcz.	—	Mozgó fény- képek	1848 Hadak utja	Eduard ka- landja	Quasimodo, a notre-damei harangozó.	—
Szombat	A rejtett arcz.	A walkür.	Mozgó fény- képek	A két tacsó.	Eduard ka- landja	Boccaccio.	Deborah
Vasárnap d. u.	—	—	—	Talmi hercegnő	Sztrogoff Mihály utja	—	—
Este	A rejtett arcz.	Faust.	Mozgófény- fényképek	A betyár ken- dője.	Eduard ka- landja	A tékozló.	Vereshaju

BUTOR.

Ajánljuk a n. é. közönségnek és becses vevőinknek ducan felszerelt raktárunkat, mely dus
választékot nyújt mindennemű kárpitozott- és fa-butorokban a leggyorsabbtól a legfinomabb
kivitelig. Üzletünk szoliditására számos elismerő levél van birtokunkban, melyek izléses és jó-
minőségű butorainkról tanuskodnak; azért ne mulassza el senki megtekinteni, mielőtt másutt sze-
rezné be butorait. — Tisztelettel

Patyi Kálmán és Tivadar

kárpitosok és dísitók

Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 11. szám földszint.

Tavaszi.

toilettek

A legnagyobb választékban és legelőgánsabb kivitel-
ben mérsékelt árakon.

A. LEGRAND

IV. ker., Váci-utca 23., I. em.

GUMMI különlegességek, valódiak jótállás
mellett. Bontó eredeti dobozban, tucattal
3, 4, 6 és 8 ft. Roulé egyenként csomagolva, tucattal 3, 4, 6 és
8 ft. Capote americ. (rövid), fehér színű, tucattal 3 és 4 ft.
narancsszínű 5 és 6 ft. Viktória, tucattal 4, 6 és 8 forint.

Halhólyag (hossz) tucattal 3, 4, 6 és 8 ft. Halhólyag
(rövid) tucattal 4 és 6 ft. Pely Poros Haas
drbja 2 ft. Pely Poros Mészáros darabja 2 ft. 60 kr. Párisi óv-
spingya tucattal 4 és 6 ft.

Nőknek legújabb **DIANAÖV** Toufal-féle 3-8 forintig

Pollitzer Mór és fia

Budapest, IV. ker., Deák Ferenc-utca 10. szám
kapható titoktartás mellett.

Tavaszi Nemzetközi Kiállítás

az új műcsarnokban

az Andrássy-ut végén

1898. április 15-től június 15-ig.

Nyitva reggel 9 órától este 7-ig.

Csütörtökön este 7-11-ig séta hangverseny.

Buffet.

Belépő-díj egy korona.

Vasárnap délután 1 órától 20 krajczár.

Ajtókat és ablakokat

minden korábbi nagyságban,
teljesen felváltva bár mennyit
készletből szállíthat olcsó árak
mellett.

WIENER A. udóda asztalok
árú gyár. Budapest. Üllői-út 77
arjegyzelet kinyitására,

Bank- és Váltóüzlet Részv.-társaság

Budapest, V., Dorottya-utca 12. sz.

A magy. kir. szab.

Osztalysorsjáték
főelárusítója.

A legközelebbi húzáshoz 1898. má-
jus 11. és 12-ére ajánljuk a sors-
jegyek mielőbbi megrendelését.

A sorsjegyek árai:

A május 11-12-ki húzásra:	Mind a 6 húzásra:
Egyes sorsjegy . . . . . 8 ft. — kr.	Egyes sorsjegy . . . . . 80 ft.
Fél sorsjegy . . . . . 3 —	Fél sorsjegy . . . . . 40 "
Negyed . . . . . 1 — 50	Negyed . . . . . 20 "
Nyolczad sorsjegy 75	Nyolczad sorsjegy . . . . . 10 "

Tervezetek kíváncsiak ingyen.